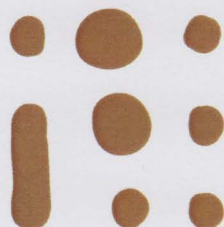

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i. (ARÚ Praha)
Letenská 4, 118 01 Praha 1
IČO: 67985912

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
AV ČR PRAHA

VÝROČNÍ ZPRÁVA

o činnosti a hospodaření za rok 2019

Zpracována:

11. května 2020

Zpracovali:

Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.

Naděžda Pulcová (ekonomická část)

Ředitel ARÚ Praha:

Mgr. Jan Mařík, Ph.D.

Radou ARÚ schválena dne:

17. června 2020

Předseda Rady ARÚ:

doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.

Dozorčí radou projednána dne:

9. června 2020

Předseda Dozorčí rady ARÚ:

PhDr. Pavel Baran, CSc.

Obsah

I. Orgány a struktura ARÚ Praha	3
I.1. Složení orgánů pracoviště	3
I.2. Změny ve složení orgánů	4
I.3. Informace o činnosti orgánů	4
I.4. Informace o změnách zřizovací listiny	6
I.5. Organizační a personální struktura ARÚ Praha	6
II. Hodnocení hlavní činnosti	8
II.1. Obecné vymezení činnosti ARÚ Praha	8
II.2. Grantové projekty	9
II.3. Hlavní výsledky a výstupy činnosti v r. 2019	12
II.4. Publikační činnost ARÚ Praha	17
II.5. Zvané přednášky ARÚ	18
II.6. Vědecká ocenění	18
II.7. Členství v odborných komisích a redakčních radách	19
II.8. Zpracování a šíření vědeckých informací	24
II.9. Památková péče a záchranné archeologické výzkumy	26
II.10. Pedagogická činnost	31
II.11. Organizace konferencí a účast na nich	33
II.12. Mezinárodní projekty a spolupráce	35
II.13. Popularizační činnost	39
III. Hodnocení další a jiné činnosti	43
IV. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření	43
V. Finanční informace	44
VI. Předpokládaný vývoj činnosti ARÚ Praha	44
VII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí	44
VIII. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů	45
IX. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	45
Přílohy	47

I. Orgány a struktura ARÚ Praha

I.1. Složení orgánů pracoviště

Ředitel pracoviště

Ředitelem ARÚ Praha je Mgr. Jan Mařík, Ph.D., který byl jmenován 1. června 2017 na pětileté funkční období do 31. května 2022.

Rada ARÚ Praha

Rada ARÚ Praha byla zvolena dne 14. 12. 2016, a to v následujícím složení:

Interní členové:

doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc. (předseda)
doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D. (místopředseda)
Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D.
PhDr. Helena Březinová, Ph.D.
Mgr. Jan Mařík, Ph.D.
Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.

Externí členové:

doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D. (JČM Č. Budějovice, JU Č. Budějovice)
doc. Mgr. Karel Nováček, Ph.D. (FF Univerzity Palackého Olomouc)
doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D. (UKAR FF UK Praha)

Tajemnice:

Mgr. Barbora Machová

Dozorčí rada ARÚ Praha

Členové DR:

PhDr. Pavel Baran, CSc. (člen AR AV ČR, FLÚ AV ČR, předseda)
Mgr. Michal Ernée, Ph.D., DSc. (ARÚ Praha, místopředseda)
doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc. (ARÚB)
PhDr. Jan Prostředník, Ph.D. (Muzeum Českého ráje v Turnově)
PhDr. Pavel Titz, Ph.D. (NM Praha)

Tajemník:

PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D. (ARÚ Praha)

I.2. Změny ve složení orgánů

V r. 2019 nedošlo k žádným změnám ve složení volených orgánů.

I.3. Informace o činnosti orgánů

Ředitel řídil pracoviště osobně a/nebo prostřednictvím svých zástupců a vedoucích oddělení, sdružených do Kolegia ředitele. **Kolegium ředitele** se v r. 2019 sešlo čtyřikrát (47. - 50. zasedání: 6. 3.; 15. 5.; 11. 9.; 4. 12. 2019). Na zasedáních Kolegia byli vedoucí oddělení a vedoucí týmů informováni např. o předložených projektech v rámci Podpory interních projektů (PIP), o opatřeních AV ČR ohledně ochrany duševního vlastnictví, o zásadách vydávání neperiodických tisků, o plánování zřízení Mezinárodního poradního sboru, který by měl být složen ze tří až pěti členů, a jeho činnost by měla být zajištěna prostřednictvím dálkové komunikace (scházet by se měl jednou ročně). Členové Kolegia byli dále průběžně informováni o změnách ve složení THS. Mezi dalšími důležitými informacemi lze uvést zprávy o výsledcích hospodaření z uplynulého roku a o plánovaném obratu pro r. 2019, stejně jako o změnách elektronických informačních systémů pro účetnictví a personální agendu.

Vzhledem k blížícímu se hodnocení činnosti jednotlivých ústavů AV ČR byly naplánovány prezentace o aktivitách všech oddělení ústavu a ředitel seznámil přítomné s jeho jednotlivými fázemi a požadavky na všechny vědecké pracovníky i vedoucí oddělení. Členové Kolegia byli dále informováni o změnách v systému výpůjček knihovny pro pracovníky ARÚ a o možnostech a podmínkách podání návrhů do programu ÉTA TAČR. Dalšími body Kolegií byly otázky atestací vědeckých pracovníků ARÚ, příprava nového Památkového zákona, informace o zrušení centrálního skladu ARÚ (konec června 2019), povinnost zadávat zakázky v hodnotě nad 50 tis. bez DPH do Registru smluv, nutnost dodržovat vysoutěžené dodavatele pro nákupy výpočetní techniky a tonerů. Během Kolegií ředitel informoval o systému podávání žádostí na pořízení nákladných přístrojů, o systému předávání kovových předmětů do laboratoří v Holešovičkách, o uzavřených smlouvách mezi univerzitami a ARÚ, o udělení Akademické prémie AV ČR M. Ernée, o změnách na postu šéfredaktora Památek archeologických (dosavadního šéfredaktora M. Ernée vytřídila P. Burgert), o nutnosti hlásit veškeré vědecké aktivity zaměstnanců, vystupujících pod hlavičkou ARÚ Praha, o každoročním interním hodnocení vědecké činnosti pracovníků ARÚ, o plánovaných stavebních úpravách.

Důležitými body každého zasedání byly v r. 2019 informace o přípravách a průběhu aktivit, spojených se stoletým výročím ARÚ Praha (kniha Sto let v archeologii, dokumentární film Pod povrchem, prezentace laboratoří v Holešovičkách během Veletrhu vědy 2019, slavnostní konference v budově AV ČR, atd.).

Rada ARÚ Praha zasedala v r. 2019 čtyřikrát, a to na svém 36. (25. 3. 2019), 37. (10. 6. 2019), 38. (5. 12. 2019) zasedání a během jednoho mimořádného zasedání (21. 10. 2019). Na svých zasedáních Rada projednala např. následující otázky (příp. schválila jejich projednání per rollam):

- návrh na uzavření Memoranda o spolupráci mezi ARÚ a VŠCHT; schváleno dne 4. 12. 2018;
- návrh na uzavření Memorandum of Understanding (MOU) mezi ARÚ a Human Behavioral Ecology and Archaeometry laboratory (IDEA lab), Ankara, Turkey; schváleno dne 23. 1. 2019 s formální připomínkou (zpracována);
- schvalování návrhů projektů, podávaných pracovníky ARÚ Praha (výběrově GA ČR, Lumina Quaeruntur, Akademická prémie, IMPERION HS; program Horizon 2020, TA ČR (program ÉTA), NAKI II, mobilní projekty (MP), INTER-COST, atd.);
- návrh na uzavření Memoranda o spolupráci mezi ARÚ a Národním muzeem; schváleno dne 23. 1. 2019 s formální připomínkou (zpracována);

- návrh na uzavření Memorandum of Understanding (MOU) mezi ARÚ a Directorate of Museums, University of Khartoum, Sudan; schváleno dne 18. 3. 2019;
- informace o účetní závěrce za r. 2018 (a její schválení) a o rozpočtu na r. 2019 (a jeho schválení);
- zřízení Mezinárodního poradního sboru (MPS);
- problematiku a systém udělování titulu DSc.;
- průběh oslav stoletého výročí ARÚ Praha;
- výroční zprávu ARÚ Praha za r. 2018;
- systém a průběh hodnocení ARÚ za období 2015-2019;
- nové webové stránky ARÚ Praha;
- úspěšné získání dvou významných projektů – Akademické prémie M. Ernée a Luminy Quaeruntur L. Varadzina.

Dozorčí rada ARÚ Praha (DR) se v roce 2019 sešla na dvou zasedáních, a to 6. 3. (25. zasedání) a 29. 5. (26. zasedání). Obou jednání se zúčastnili všichni členové DR. K relevantním bodům jednání byl vždy přizván ředitel pracoviště, případně jím pověřený zástupce. Prvního zasedání se zúčastnili Ivo Smrž (tajemník komise pro organizaci KAV), Tomáš Biem (zástupce advokátní kanceláře Biem a Schýbal) a Jiří Šouša. Druhého jednání se účastnil Ivo Smrž, tajemník Komise pro organizaci KAV. DR projednala:

- návrh rozpočtu na rok 2019;
- stížnost (čj. ARÚP 734/2019, resp. 969/2019) na pronájem plakátovacích ploch umístěných na vnější straně zdi ústavu a o dalším využití plakátovacích ploch pro AV ČR;
- ředitel informoval o ukončení financování projektu Centra excellence GA ČR *Středověká populace v centru a na venkově. Archeologie, bioarcheologie a genetika na pohřebištích Pražského hradu, středních a východních Čech*;
- průběh oslav stoletého výročí ARÚ Praha a aktivity s tím spojené;
- schválila zprávu o své činnosti za rok 2018;
- ohodnotila manažerské schopnosti ředitele v r. 2018;
- určila auditora k ověření účetních uzávěrek ARÚ za rok 2019, a to stávající firmu DILIGENS, s. r. o.;
- výroční zprávu za r. 2018, včetně účetní závěrky. DR doporučila drobné změny formální povahy a doporučila doplnit tabulku průměrných mezd pracovníků ARÚ;
- projednala úroveň mezd v ARÚ, které jsou v kontextu České republiky s ohledem na pozici ústavu jako špičkového vědeckého pracoviště výrazně podhodnocené;
- spolupráci s univerzitními pracovišti v otázce doktorských univerzitních programů.

Během roku byli předseda i členové DR průběžně v kontaktu s tajemníkem DR a ředitelem pracoviště; podle potřeby spolu konzultovali úkony, procedury a materiály spadající do kompetence DR.

Shromáždění vědeckých pracovníků (SVP) se v roce 2019 nesešlo.

I.4. Informace o změnách zřizovací listiny

Zřizovací listina ARÚ Praha byla vydána Akademií věd ČR 28. června 2006 s platností od 1. ledna 2007. Od vydání zřizovací listiny se její znění nezměnilo. Zřizovací listina je zveřejněna v Rejstříku veřejných výzkumných institucí na <http://rvvi.msmt.cz/>.

I.5. Organizační a personální struktura ARÚ Praha

Organizační struktura

Zástupci ředitele ARÚ Praha jsou:

- doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D., zástupce ředitele pro vědu;
- Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D., zástupce ředitele pro vnější vztahy.

Asistentka ředitele: Mgr. Barbora Machová

ARÚ Praha je strukturován do pěti vědeckých oddělení, celků s funkcí odbornou (koordinace výzkumu), pedagogickou (školení doktorandů, vysokoškolské působení pracovníků), organizační (provoz oddělení, evidence výzkumů a nálezů). Těmito odděleními jsou:

- Oddělení archeologie pravěku OAP (vč. základny v Kutné Hoře; vedoucí doc. Mgr. Petr Květina, Ph.D.);
- Oddělení archeologie středověku OAS (vč. základny na Pražském hradě, na Vyšehradě a v Žatci; vedoucí Mgr. Jana Maříková Kubková, Ph.D.);
- Oddělení přírodních věd a archeometrie OPA (vč. Laboratoře archeogenetiky a Restaurátorských laboratoří; vedoucí Mgr. Alžběta Frank-Danielisová, Ph.D.);
- Oddělení informačních zdrojů a archeologie krajiny OIZAK (vč. archivu ARÚ, knihovny a Radiouhlíkové laboratoře; vedoucí Mgr. David Novák, Ph.D.);
- Oddělení terénní archeologie OTA (vedoucí Mgr. Drahomíra Malyková, Ph.D.).

V rámci ředitelství ARÚ existuje Referát památkové péče (vedoucí Mgr. Jan Mařík, Ph.D.) zajišťující agendu spojenou s ohlašováním stavebních akcí. Technické úkoly a ekonomickou agendu zajišťuje oddělení THS (technicko-hospodářská správa; vedoucí Naděžda Pulcová). Od r. 2007 rovněž v ARÚ působí tiskový mluvčí (od 2014 Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.). Podrobnější informace o činnosti oddělení a tiskové zprávy o činnosti ARÚ lze najít na webových stránkách ARÚ Praha (www.arup.cas.cz).

Profesní skladba

K 31. 12. 2019 zaměstnával ARÚ Praha 145 pracovníků, jejichž celkové kapacity činily 116 pracovních úvazků. Z tohoto počtu bylo 47 vědeckých pracovníků v kategorii V1-V6 (V1 - 0, V2 - 5, V3 - 9, V4 - 9, V5 - 14, V6 - 10), 64 vysokoškolských pracovníků mimo stupně vědeckých pracovníků a 34 administrativních pracovníků, techniků a dalších. Mezi vědeckými pracovníky a vysokoškolsky vzdělanými pracovníky ve výzkumu byli archeologové, přírodovědci (antropologové, archeozoolog, paleobotanikové, geolog aj.). Pět vysokoškolsky vzdělaných pracovníků pracuje v knihovně a bibliografickém úseku, dva jsou specialisté na výpočetní techniku a dva odborníci na technologii zpracování kovů a restaurátorské práce.

Došlo ke zvýšení celkového objemu pracovních úvazků ze 108 na 116, toto zvýšení počtu zaměstnanců souvisí s řešením účelově financovaných projektů.

Zařazení do kvalifikačních stupňů

V souladu s Kariérním řádem vysokoškolsky vzdělaných pracovníků AV ČR procházejí vědečtí pracovníci ARÚ pravidelnými atestacemi, které sledují jejich zařazení do kvalifikačních stupňů. V roce 2019 bylo atestováno v jednom kole (27. 5. 2019) celkem 8 pracovníků a pracovníc ARÚ. Jednalo se o pracovníky, jejichž pracovní smlouvy byly uzavřeny na dobu určitou s platností do roku 2019 nebo byli atestováni na vlastní žádost. Komise doporučila v pěti případech zvýšení kvalifikačního stupně a ve třech případech ponechání stejného kvalifikačního stupně.

K zajištění atestací byly ředitelem ARÚ Praha jmenovány ad hoc následující členové atestační komise:

Komise pracovala ve složení: PhDr. Vladimír Salač, CSc. (předseda komise), Mgr. Jana Maříková Kubková, Ph.D. (tajemnice), Mgr. Alžběta Frank Danielisová, Ph.D., PhDr. Miroslav Dobeš, Ph.D., doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D., PhDr. Ivo Štefan, Ph.D., PhDr. Tomáš Klír, Ph.D.

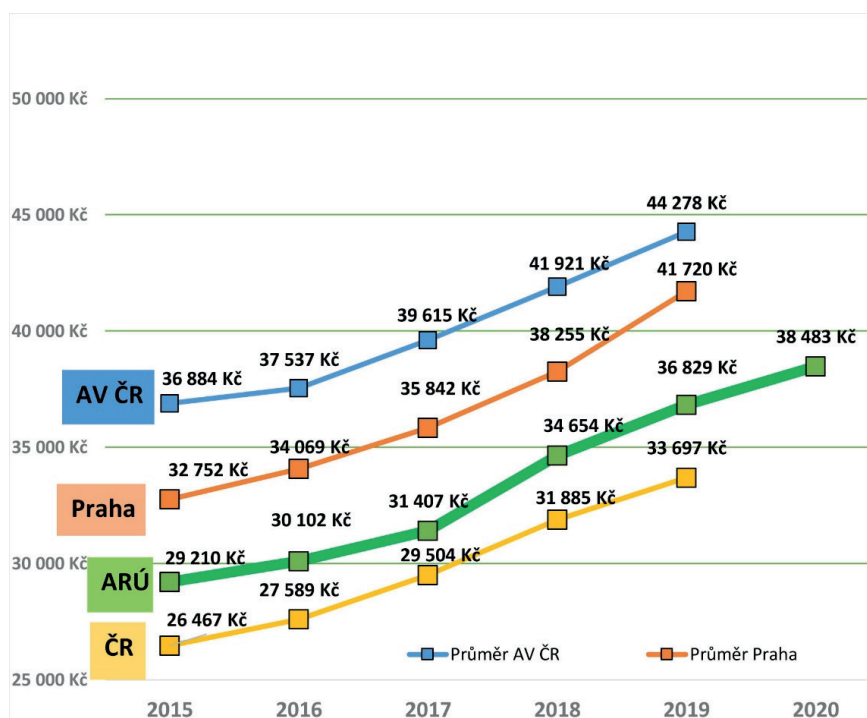
Ke konci roku 2019 byla skladba vysokoškolských a vědeckých pracovníků podle atestačních stupňů následující:

- vysokoškolští pracovníci (mimo stupně atestovaných pracovníků): 64
- odb. pracovník výzkumu a vývoje (stupeň 1): 0
- doktorand (stupeň 2): 5
- postdoktorand (stupeň 3a): 9
- vědecký asistent (stupeň 3b): 9
- vědecký pracovník (stupeň 4): 14
- vedoucí vědecký pracovník (stupeň 5): 10

Vědecké a pedagogické hodnosti (z kategorie V1-V6)

Mezi pracovníky ARÚ bylo ke konci r. 2019 následující rozdělení vědeckých a pedagogických hodností:

- DrSc. (DSc.): 5; CSc., Ph.D., Dr.: 43;
- profesor: 5; docent: 4;
- Mgr. (53), PhDr. (12), RNDr. (2), Ing. (4).

Vývoj průměrných měsíčních příjmů (ARÚ, AV ČR podle VZ, ČR, Praha – podle STÚ) 2015 - 2020

II. Hodnocení hlavní činnosti

II.1. Obecné vymezení činnosti ARÚ Praha

ARÚ Praha se zaměřuje na výzkum minulosti člověka v celé její šíři a komplexně ve vztahu k celé řadě kulturních, biologických a environmentálních proměnných. ARÚ zasahuje do všech oblastí studia archeologických pramenů u nás i v zahraničí, a to od fáze terénního výzkumu, přes studium hmotných pozůstatků například v kontextu archeologických kultur, až po zobecňující modely minulých společností.

Tato činnost je prováděna v rámci odborných oddělení, složených z jednotlivců a týmů seskupených k řešení konkrétních projektů. Spektrum činností oddělení a týmů ARÚ vychází z dlouhé tradice, kterou si v dané oblasti základního výzkumu nese a současně odráží i aktuální stav daný společenskou poptávkou a logicky také úspěšností projektových žádostí.

Vedle základního výzkumu směřují aktivity odborných oddělení a týmů ARÚ také do oblasti aplikovaného výzkumu. Jedná se zejména o dlouhodobé zajišťování a rozvíjení oborové infrastruktury, činnosti v oblasti péče o archeologické dědictví a závazky ARÚ vyplývající ze zákona č. 20/1987 Sb. O státní památkové péči. ARÚ rovněž spravuje největší oborovou knihovnu v ČR a zpřístupňuje ji odborníkům, studentům i širší veřejnosti.

Významnou činností ARÚ je také komunikace se širší veřejností na úrovni prezentace výsledků vědecké práce, či poskytování informací spojených s ochranou archeologického dědictví.

ARÚ průběžně naplňuje také svou roli garanta odborné úrovně oboru, která vyplývá ze zákona č. 20/1987 Sb. O státní památkové péči v platném znění (srov. kap. II.8.), a účastní se přípravy dalších legislativních úprav.

ARÚ Praha byl také v roce 2013 (30. 1. 2013) začleněn do seznamu znaleckých ústavů podle zákona o znalcích a tlumočnících č. 444/2011 Sb. v oboru školství a kultura v rozsahu znaleckého oprávnění pro oblast archeologie. Jedná se zejména o oblasti: archeologického terénního výzkumu, technického, laboratorního, restaurátorského a vědeckého zpracování a interpretace archeologických nálezů; výzkumu archeologické teorie, metod a metodiky; provádění záchranných archeologických výzkumů. V roce 2019 vypracoval ARÚ dva znalecké posudky na žádost Pardubického a Jihočeského kraje.

II.2. Grantové projekty

Vědecký výzkum v ARÚ Praha byl v r. 2019 financován především prostřednictvím „institucionální podpory výzkumné organizace (AV ČR)“ a účelových prostředků věnovaných jednotlivým projektům grantovými agenturami. V r. 2019 bylo v ARÚ řešeno 26 účelově financovaných projektů, podporovaných tuzemskými grantovými agenturami a institucemi: GA ČR (13), TA ČR (1), Program regionální spolupráce AV ČR a krajů (3), Projekty OP VVV (4), 4 projekty v programu NAKI podpořené Ministerstvem kultury (MK) či 5 projektů podpořených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Dalších sedm mezinárodních projektů bylo podporováno z evropských či jiných zahraničních zdrojů.

V roce 2019 byl ARÚ a jeho vědečtí pracovníci příjemcem/řešitelem nebo spolupříjemcem/spoluřešitelem těchto 26 tuzemských a 7 zahraničních projektů:

Poskytovatel – Ministerstvo kultury (MK)

Archeologie z nebe / Archaeology from the Air. DG18P02OVV058, ÚAPP Brno, ARÚ Praha spoluřešitel - M. Gajda, 2018-2022.

INDIHU - vývoj nástrojů a infrastruktury pro digital humanities. DG16P02B039, MK NAKI II, Knihovna AV ČR, ARÚ Praha spoluřešitel - D. Novák, 2016-2019.

Technologie ošetření a identifikace degradačních procesů keramických nálezů z hradčanských paláců – Metody restaurování a konzervování pórovité i slinuté keramiky a porcelánu. DG18P02OVV028, MK NAKI II, ARÚ Praha spoluřešitel - G. Blažková, 2018-2022.

Vápenné materiály pro restaurování a konzervování autentických prvků historických staveb / Lime materials for restoration and conservation of authentic elements of historic structures. DG16P02H012, MK, UTAM, ARÚ Praha spoluřešitel - I. Herichová, 2016-2020.

Poskytovatel - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)

Archeologický informační systém České republiky. LM2015080, MŠMT Velké infrastruktury, ARÚ Brno, ARÚ Praha spoluřešitel - M. Kuna, 2016-2019.

Archeologický informační systém – druhá generace (AIS-2). CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_013/00014 39, M. Kuna, 2017-2021.

Doktorandská škola archeologie: nové metody, technologie a výzkum historického dědictví (DONOTE). CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_018/0002686, ARÚ Praha spoluřešitel - L. Jiráň, 2017-2022.

Mezinárodní výměna metodických zkušeností při studiu dopadu mimořádných událostí na migrační a ekonomické strategie minulých lidských populací. CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_027/0008 494, Evropská unie. Evropské strukturální a investiční fondy. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, ARÚ Praha - P. Květina, 2018-2019.

RAMSES - Výzkum ultra stopových izotopů a jejich využití v sociálních a environmentálních vědách urychlovačovou hmotnostní spektrometrií - Ultra-trace research in social and environmental studies using accelerator mass spectrometry. CZ.02.1.01/0.0/0.0/16_019/0000 728, UJF AVČR, ARÚ Praha spoluřešitel - D. Dreslerová, 2018-2023.

Poskytovatel - Grantová agentura České Republiky (GA ČR)

Genomické adaptace a molekulární ekologie potravně produkčních systémů / Genomic Adaptations and Molecular Ecology of Food Production Systems. 19-09352S-P505, V. Černý, 2019-2021.

Keltská oppida a jiná hradiště - mezikulturní srovnání / Celtic oppida among other hill-forts - an intercultural comparison. 17-20106S, V. Salač, 2017-2019.

Lifestyle as an unintentional identity in the Neolithic. 19-16304S, P. Květina, 2019-2021.

Mezi avarskou a karolinskou říší. Uzlové body dálkových kontaktů v Čechách 8. - 9. století / Between Avar and Carolingian Empire. Nodal Points of long-distance Contacts of Bohemia in 8th and 9th century. 18-004777S, N. Profantová, 2018-2020.

Mobilita surovin a životní cykly artefaktů: archeometrie kovů a skla doby laténské a časně doby římské / Mobility of materials and life cycles of artefacts: Archaeometry of metals and glass of the La Tène and Early Roman period. 18-20096S, A. Danielisová, 2018-2020.

Mramor jako surovina šperků v neolitu střední Evropy / Marble as a raw material in the Neolithic jewels of Central Europe. 19-04121S, P. Burgert, 2019-2021.

Oděvní doplňky a sociální život ve středověkých městech střední Evropy (Praha – Wrocław) / Dress accessories and social life in medieval towns of Central Europe (Prague-Wrocław). 18-26503S, J. Sawicki, 2018-2020.

Počátky Vyšehradu. Archeologie a vznik předního politického centra raného českého státu / The emergence of Vysehrad. Archaeology and the beginnings of prominent political centre of the early Czech state. 18-16362S, L. Varadzin, 2018-2020.

Prehistorické a historické sklo z České republiky. Kontinuita dialogu archeologie a archeometrie / Prehistoric and historical glass in the Czech Republic. The continuity of the dialogue between archaeology and archaeometry. 19-23566S, K. Tomková, 2019-2021.

Sázava-archeologie benediktinského kláštera / Sázava-Archaeology of a Benedictine Monastery. 19-17636S, P. Sommer, 2019-2021.

Skryté lidské aktivity v horských oblastech. Archeologický a paleoekologický výzkum na Šumavě / Hidden human prehistoric activities in the mountains. Archaeological and pollen evidence from the Šumava Mountains. 17-17909S, D. Dreslerová, 2017-2019.

Textilie z archeologických kontextů na Pražském hradě - památky po českých panovnících, jejich rodinných příslušnících a církevních hodnostářích / Textiles from archaeological contexts at Prague Castle - relics of Czech rulers, their family members and Church dignitaries. 19-00166S, H. Březinová, 2019-2021.

Tkalcovské stavy, záměrné demolice, zápalné oběti...? Nový pohled na rituály v životě sídliště doby bronzové. 18-10747S, JU, ARÚ Praha spoluřešitel - M. Kuna, 2018-2020.

Poskytovatel - Technologická agentura České Republiky (TA ČR)

Archeologické analogy pro verifikaci modelů životnosti kontejneru pro hlubinná úložiště radioaktivního odpadu / Archaeological analogues for verification of lifetime models of canister for radioactive waste deep geological repository. TK01010040, ARÚ Praha spoluřešitel, A. Danielisová, 2018-2022.

Poskytovatel - Akademie věd České republiky (AV ČR)

Germáni ve středních Čechách. Výzkum, ochrana a prezentace archeologické lokality v katastru obce Holubice a příprava kulturně vzdělávací infrastruktury v regionu. Program regionální spolupráce krajů a ústavů AV ČR - R300021802, A. Frank-Danielisová, 2018-2019.

Nedestruktivní geofyzikální výzkumy zemědělskou činností ohrožených lokalit obsahujících různé typy příkopových ohrazení / Non-destructive geophysical research of sites endangered by agricultural activity containing various types of ditch enclosures. Program regionální spolupráce krajů a ústavů AV ČR - R300021901, R. Křivánek, 2019.

Zpřístupnění archeologického fondu z hradu Košumberka na Chrudimsku, část 3. Kachle, 2. část – Opening of the archaeological collection from the castle Košumberka in the Chrudim region, part 3. Stove Tiles. Part 2. Program regionální spolupráce krajů a ústavů AV ČR – R300021521, J. Frolík, 2019.

Zahraniční poskytovatelé a další spolupráce

Dictionnaire historique de l'Europe centrale/Historický slovník střední Evropy. CNRS, Université Rennes 2 – Maison de la Recherche en Sciences Sociales, ARÚ Praha spoluřešitel - J. Maříková-Kubková, 2018-2020.

A Molecular Perspective on Hunter-Gatherer Creativity in the Mesolithic of Bohemia. Insight Development Grants, University of Calgary, Kanada. ARÚ Praha spoluřešitel – K. Kapustka, 2018-2020.

PALEoRIDER - Human health and migration in prehistory (PALEoRIDER). ERC Consolidator Grant (CoG), SH6, ERC-2017-COG, Max Planck Institute for the Science of Human History, ARÚ Praha spoluřešitel - M. Ernée, 2018-2022.

Research and Innovation Action (ARIADNEplus). H2020, Research and Innovation Action, H2020-INFRAIA-2018-1-823914, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Novák, 2019-2022.

Saving European Archaeology from the Digital Dark Age (SEADDA). COST, Archaeology Data Service, ARÚ Praha spoluřešitel – D. Novák, 2019-2022.

VirtualArch – Visualize to Valorize – For a better utilisation of hidden archaeological heritage in Central Europe (VirtualArch). Interreg Central Europe, CE947, Landesamt für Archäologie Sachsen, ARÚ Praha spoluřešitel - J. Mařík, 2017-2020.

Projekt Archiv-Net. Program INTERREG V A Czech Republic-Saxony 2014-2020; 100346365, Úřad pro archeologickou památkovou péči, Sasko, Drážďany (hlavní řešitel), ARÚ Praha spoluřešitel - Kryštof Derner (garant za ARÚP), 2018-2020.

V r. 2019 bylo úspěšně ukončeno devět projektů, v nichž pracovníci ARÚ vystupovali jako hlavní řešitelé. Zároveň bylo v roce 2019 zahájeno šest nových projektů.

Strategie AV 21

V r. 2019 Akademie věd ČR pokračovala v projektu **Strategie AV 21**, jehož podtitul *Špičkový výzkum ve veřejném zájmu* jej charakterizuje jako snahu o nové efektivní propojování výzkumných témat a výzkumných potenciálů v rámci AV ČR i mimo ni (tedy o propojování s dalšími institucemi zabývajícími se špičkovým výzkumem). Strategie se zaměřuje na témata, která jsou chápána jako společensky vysoce aktuální a výsledky jejich výzkumu společensky velmi potřebné.

ARÚ Praha se již v roce 2015 zapojil do řešení výzkumného programu **Evropa a stát: mezi barbarstvím a civilizací** (za ARÚ Praha P. Sommer). Tento program sleduje proměny historických i současných podob (středo)evropského státu a jeho oscilací mezi kladnou a zápornou podobou organizace, která společnost jednou tyranizuje (barbarství), jindy přivádí k humanitě a kultuře (civilizace).

ARÚ Praha se účastní také naplňování výzkumného programu **DIGITAL HUMANITIES - Paměť v digitálním věku**, a to v r. 2019 např. v rámci tématu **Digitální korpus českých hradíšť** (M. Kuna). Projekt bezprostředně navazuje na informační systém AMČR a Archeologický atlas ČR.

Více o programu Strategie AV 21:

<http://www.avcr.cz/cs/strategie/vyzkumne-programy/prehled-programu/index.html>

II.3. Hlavní výsledky a výstupy činnosti v r. 2019

Z nejdůležitějších výsledků činnosti ARÚ Praha v r. 2019 lze uvést:

Maříková-Kubková, J. (ed.), Bartlová, M., Blažková, G., Eben, D., Foltýn, D., Herichová, I., Hnídková, V., Chotěbor, P., Kapsa, V., Mašterová, K., Měchura, P., Petrasová, T., Slavický, T., Suchý, M., Šebek, J., Šindelková, M., Vácha, Š. 2019: *Katedrála viditelná i neviditelná - průvodce tisíciletou historií katedrály sv. Víta, Václava, Vojtěcha a Panny Marie na Pražském hradě*. Praha: Hilbertinum - Společnost Kamila Hilberta, z. s., 928 s., ISBN: 978-80-905659-0-6

Dvoudílná publikace přináší unikátní zpracování tisícileté historie katedrály sv. Víta, Václava, Vojtěcha a Panny Marie na Pražském hradě založené na spolupráci odborníků z řad archeologů, geologů, historiků architektury, umění, liturgie a hudby. Texty doprovází bohatý obrazový aparát, jehož součástí jsou dosud nepublikované archiválie, fotografie a nově zpracované rekonstrukce a modely.

Blažková, G., Matějková, K., eds. 2019: *Europa Postmediaevalis 2018: Post-medieval pottery between (its) borders*, Oxford: Archaeopress, 298 s., ISBN: 978-1-78969-188-7

Jedná se o svazek shrnující příspěvky mezinárodní konference v Praze v r. 2018. Jak sám název napovídá, objektem zájmu je počátek novověku a relativně nová archeologická disciplína. Sborník obsahuje 24 původních studií a 5 posterů, které se zabývají raně novověkou keramikou. Jsou zde zastoupeny příspěvky z 11 zemí, od Kapverdských ostrovů přes Portugalsko do Ruska a od Itálie po Norsko. Soubor textů názorným způsobem ukazuje na společné vývojové trendy v raně novověké keramické produkci v Evropě.

Kuna, M. – Starcová, M. – Maříková-Kubková, J. et al. 2019: Sto let v archeologii - objevy, nálezy a expedice Archeologického ústavu v Praze 1919-2019, Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha - Academia, 295 s., ISBN: 978-80-7581-017-5

Záměrem knihy bylo seznámit čtenáře s dějinami Archeologického ústavu v Praze prostřednictvím stovky krátkých příběhů vázaných na jednotlivá léta její existence. Tímto způsobem autoři dokládají přínos ústavu nejen pro obor samotný, ale i řešení otázek významných pro celou společnost.

Salač, V. (ed.) - Dobeš, M. - Göbel, K. - Kuna, M. - Laval, F. - Lutovský, M. - Menšík, P. - Novák, D. - Nowotny, J. 2019: Atlas pravěkých a raně středověkých hradišť v Čechách - Atlas der vor- und frühgeschichtlichen Burgwälle in Böhmen. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.: Schleswig: Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie, 136 s. ISBN 978-80-7581-022-9

První mapový atlas všech hradišť v Čechách, který byl kdy vytvořen. Obsahuje komentované mapy všech pravěkých a raně středověkých hradišť v české kotlině, které jsou vytvořeny dle všeobecných hodnotících kritérií (např. hradiště s provedenými archeologickými výzkumy, hradiště jistá a nejistá, hradiště datovaná a nedatovaná apod.), dle chronologických a přírodních kritérií (hradiště dle jednotlivých časových úsecích, dle klimatických zón, půdních podmínek, nadmořské výšky apod.) a dle analytických kritérií (např. vztah laténských oppid a raně středověkých hradišť, vztah přemyslovských správních center a vrcholně středověkých měst apod.).

Řídký, J. - Květina, P. - Limburský, P. - Končelová, M. - Burgert, P. - Šumberová, R. 2019: Big Men or Chiefs? Rondel builders of Neolithic Europe. Oxford - Philadelphia: Oxbow Books. 193 s. ISBN 978-1-78925-026-8; ISBN 978-1-78925-027-5

Práce kombinuje poznatky archeologie, sociální (kulturní) antropologie a přírodních věd při studiu sídelních pozůstatků z první poloviny 5. tis. př. n. l. v oblasti střední Evropy. Hlavním předmětem zájmu je fenomén tzv. rondelů, okrouhlých staveb, ze kterých se do dnešních dob zachovaly jen pozůstatky příkopů s typickým v-průřezem a vnitřních okrouhlých žlábků, ve kterých byly původně ukotveny kůly. Tyto stavby dosahovaly v určitých fázích výstavby průměrů kolem padesáti až více než dvou set metrů. Fenomén tzv. monumentálních objektů, budovaných ve stejné době na území minimálně čtyř tzv. archeologických kultur v prostředí prvních zemědělců je poprvé nahlížen z různých úhlů pohledu. V práci jsou využity různé varianty virtuálních rekonstrukcí rondelů.

Další významné práce:

Celkem bylo v r. 2019 pracovníky ARÚ Praha publikováno 120 původních vědeckých prací, z toho 11 monografií a sborníků. Mezi publikovanými pracemi bylo v r. 2019 i 31 článků v impaktovaných časopisech. K vybraným vědeckým publikacím patřily následující tituly (zvýrazněná jména jsou pracovníci ARÚ Praha v daném roce):

Monografie

- Beneš, Z. - Čištěňáková, V. - **Danielisová, Alžběta** - Dobisíková, M. - Holodňák, P. - **Chytráček, Miloslav** - Kysela, J. - Lorencová, K. - Mangel, T. - **Militký, Jiří** - Sankot, P. - **Stránská, Petra** - Velemínský, P. - **Venclová, Natalie**: The Celts. Bohemia from the 8th century to the 1st century BC. Prague: National Museum, 335 s. ISBN 978-80-7036-593-9

- **Burgert, Pavel:** Neolit ve východních Čechách. Případová studie jeho mladšího vývoje. Historie. Praha: Academia, 318 s. ISBN 978-80-200-3022-1
- **Herichová, Iva:** Vrch hradní. Vývoj georeliéfu Pražského hradu v raném středověku. Castrum Pragense, 16. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2019. 143 s. ISBN 978-80-7581-019-9
- **Hošek, Jiří** - Košta, J. - Žákovský, P.: Ninth to mid-sixteenth century swords from the Czech Republic in their European context. Prague - Brno: The Czech Academy of Sciences, Institute of Archaeology, Prague - The Czech Academy of Sciences, Institute of Archaeology, Brno - National Museum - Masaryk University, 424 s. ISBN 978-80-7581-018-2; ISBN 978-80-7524-024-8; ISBN 978-80-7036-588-5; ISBN 978-80-210-9443-7
- **Frolík, Jan:** Kostel sv. Václava v Lažanech a počátky středověkého osídlení Skutečska. ABG, 3. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 288 s. ISBN 978-80-7581-016-8
- **Nechvátal, Bořivoj:** Z dějin Radomyšle. Radomyšl: Městys Radomyšl, 87 s. ISBN 978-80-270-6263-8
- Poláček, L. - **Bartošková, Andrea** - Mazuch, M. - Hladík, M. - Látková, M. - Hajnalová, M.: Das Suburbium des Burgwalls von Mikulčice. Studien zum Burgwall von Mikulčice, 9. Brno: Archäologisches Institut der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik, 485 s. ISBN 978-80-86023-00-7

Články v impaktovaném periodiku

- **Bobek, Přemysl** - **Svobodová-Svitavská, Helena** - Pokorný, P. - Šamonil, P. - Kuneš, P. - **Kozáková, Radka** - Abraham, V. - **Klinerová, Tereza** - **Švarcová, Markéta Gabriela** - **Jamrichová, Eva** - **Krauseová, Eva** - **Wild, Jan:** Divergent fire history trajectories in Central European temperate forests revealed a pronounced influence of broadleaved trees on fire dynamics. Quaternary Science Reviews. Roč. 222, 15 October (2019), s. 1-13, č. článku 105865. ISSN 0277-3791
- **Brzobohatá, Hana** - Krajíček, V. - Velemínský, P. - Velemínská, J.: Three-dimensional geometry of human tibial anterior curvature in chronologically distinct population samples of Central Europeans (2900 BC – 21st century AD). Scientific Reports. Roč. 9, 12 March (2019), č. článku 4234. ISSN 2045-2322
- **Dreslerová, Dagmar** - **Demján, Peter:** Modelling prehistoric settlement activities based on surface and subsurface surveys. Archaeological and Anthropological Sciences. Roč. 11, č. 10 (2019), s. 5513-5537. ISSN 1866-9557
- **Dreslerová, Dagmar** - **Kozáková, Radka** - Chuman, T. - **Strouhalová, Barbora** - Abraham, V. - Poništiak, Š. - Šefrna, L.: Settlement activity in later prehistory: invisible in the archaeological record but documented by pollen and sedimentary evidence. Archaeological and Anthropological Sciences. Roč. 11, č. 5 (2019), s. 1683-1700. ISSN 1866-9557
- Flašarová, K. - **Strouhalová, Barbora** - Šefrna, L. - Verrecchia, E. - Lauer, T. - Juříčková, L. - Kolařík, P. - Ložek, V.: Multiproxy evidence of middle and Late Pleistocene environmental changes in the loess-paleosol sequence of Bůhzdař (Czech Republic). Quaternary International. (2019). ISSN 1040-6182
- **Hasil, Jan** - **Ottenwelter, Estelle** - **Barčáková, Ludmila:** Dubious Early Medieval Jewels from Matzhausen (Bavaria): New Material and Technological Investigations. Studies in Conservation. 01 Dec (2019). ISSN 0039-3630
- Houfková, P. - Horák, J. - **Pokorná, Adéla** - Bešta, T. - Pravcová, I. - Novák, J. - Klír, T.: The dynamics of a non-forested stand in the Krušné Mts.: the effect of a short-lived medieval village on the local environment. Vegetation History and Archaeobotany. Roč. 28, č. 6 (2019), s. 607-621. ISSN 0939-6314

- **Hrnčíř, Václav** - Laffoon, J. E.: Childhood mobility revealed by strontium isotope analysis: a review of the multiple tooth sampling approach. *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 11, č. 10 (2019), s. 5301-5316. ISSN 1866-9557
- **Ježek, Martin** - Hansen, S. C. J.: Symbols missing a cause: the testimony of touchstones from Viking Age Iceland. *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 11, č. 7 (2019), s. 3423-3434. ISSN 1866-9557
- **Kapustka, Katarína - Lisá, Lenka** - Bajer, A. - Buriánek, D. - **Varadzin, Ladislav** - Varadzinová, L.: Gouges: Iconic Artifacts of the Early Neolithic Period in Central Sudan. *African Archaeological Review*. Roč. 36, č. 4 (2019), s. 505-534. ISSN 0263-0338
- Kaupová, S. - Velemínský, P. - **Stránská, Petra** - **Bravermanová, Milena** - **Frolíková, Drahomíra** - **Tomková, Kateřina** - **Frolík, Jan**: Dukes, elites, and commoners: dietary reconstruction of the early medieval population of Bohemia (9th-11th Century AD, Czech Republic). *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 11, č. 5 (2019), s. 1887-1909. ISSN 1866-9557
- Kleisner, K. - Pokorný, Š. - **Čížková, Martina** - Froment, A. - **Černý, Viktor**: Nomadic pastoralists and sedentary farmers of the Sahel/Savannah Belt of Africa in the light of geometric morphometrics based on facial portraits. *American Journal of Physical Anthropology*. Roč. 169, č. 4 (2019), s. 632-645. ISSN 0002-9483
- **Kozáková, Radka** - **Danielisová, Alžběta**: Why did they move to a barren land? Iron Age settlement and the consequences for primary woodlands in the uplands of southern Bohemia, Czech Republic. *Vegetation History and Archaeobotany*. 06 November (2019). ISSN 0939-6314
- **Kozáková, Radka** - **Kyselý, René** - Trefný, M. - Drábková, K. - **Kočár, Petr** - **Frolíková, Drahomíra** - Kočárová, R. - **Moravcová, Kamila**: Food offerings, flowers, a bronze bucket and a waggon: a multidisciplinary approach regarding the Hallstatt princely grave from Prague-Letňany, Czech Republic. *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 11, č. 1 (2019), s. 209-221. ISSN 1866-9557
- **Křivánek, Roman**: The contribution of new geophysical measurements at the previously excavated neolithic rondel area near Bylany, central Bohemia. *Archaeological Prospection*. 28 November (2019). ISSN 1075-2196
- **Křížová, Šárka** - **Venclová, Natalie** - Vaculovič, T. - Dillingerová, V.: Multi-analytical approach and microstructural characterisation of glasses from the Celtic oppidum of Třísov, Czech Republic, second to first centuries BC. *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 12, č. 1 (2020), č. článku 17. ISSN 1866-9557
- **Kyselý, René** - **Dobeš, Miroslav** - Svoboda, K.: Drilled teeth and shell artefacts from a grave at Prague-Březiněves and a review of decorative artefacts made from animal material from Corded Ware culture in the Czech Republic. *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 11, č. 1 (2019), s. 87-131. ISSN 1866-9557
- **Kyselý, René** - **Limburský, Petr** - **Šumberová, Radka** - **Langová, Michaela** - **Ernée, Michal**: Scapulae and phalanges as grave goods: a mystery from the Early Bronze Age. *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 12, č. 3 (2020), s. 1-34, č. článku 72. ISSN 1866-9557
- **Kyselý, René** - **Meduna, Petr**: The early history of the turkey (*Meleagris gallopavo*) in the Czech Republic. *Archaeological and Anthropological Sciences*. Roč. 11, č. 12 (2019), s. 6431-6449. ISSN 1866-9557
- **Nováčková, Jana** - **Čížková, Martina** - Mokhtar, M. G. - Duda, P. - Stenzl, V. - **Tříška, Petr** - **Hofmanová, Zuzana** - **Černý, Viktor**: Subsistence strategy was the main factor driving population differentiation in the bidirectional corridor of the African Sahel. *American Journal of Physical Anthropology*. Roč. 171, č. 3 (2020), s. 496-508. ISSN 0002-9483

- Přichystal, A. - **Burgert, Pavel** - Gadas, P.: Marble from Neolithic quarries at the Bílý Kámen Hill near Sázava (Czech Republic) and its petrographic-geochemical characterization. Geological Quarterly. Roč. 63, č. 4 (2019), s. 811-821. ISSN 1641-7291
- Sánchez-Quinto, F. - Malmström, H. - Fraser, M. - Girdland-Flink, L. - Svensson, E. M. - Simões, L. G. - George, R. - Hollfelder, N. - Burenhult, G. - Noble, G. - Britton, K. - Talamo, S. - Curtis, N. - **Brzobohatá, Hana** - **Šumberová, Radka** - Götherström, A. - Storå, J. - Jakobsson, M.: Megalithic tombs in western and northern Neolithic Europe were linked to a kindred society. Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America. Roč. 116, č. 19 (2019), s. 9469-9474. ISSN 0027-8424
- Saunders, N. J. - **Frolík, Jan** - Heyd, V.: Zeitgeist archaeology: conflict, identity and ideology at Prague Castle, 1918-2018. Antiquity. Roč. 93, č. 370 (2019), s. 1009-1025. ISSN 0003-598X
- **Strouhalová, Barbora** - Ertlen, D. - Šefrna, L. - Novák, T. J. - Virágh, K. - Schwartz, D.: Assessing the vegetation history of European chernozems through qualitative near infrared spectroscopy. Quaternaire. Roč. 30, č. 3 (2019), s. 227-241. ISSN 1142-2904
- **Světlik, Ivo** - Jull, A. J. T. - Molnár, M. - Povinec, P. P. - **Kolář, Tomáš** - **Demján, Peter** - **Pachnerová Brabcová, Kateřina** - **Brychová, Veronika** - **Dreslerová, Dagmar** - Rybniček, M. - **Šimek, Pavel**: The Best possible Time resolution: How precise could a Radiocarbon dating method be? Radiocarbon. Roč. 61, č. 6 (2019), s. 1729-1740. ISSN 0033-8222
- Thér, R. - **Kallistová, Anna** - Svoboda, Z. - **Květina, Petr** - **Lisá, Lenka** - **Burgert, Pavel** - Bajer, A.: How Was Neolithic Pottery Fired? An Exploration of the Effects of Firing Dynamics on Ceramic Products. Journal of Archaeological Method and Theory. Roč. 26, č. 3 (2019), s. 1143-1175. ISSN 1072-5369
- Tolksdorf, J. F. - Schröder, F. - Petr, L. - Herbig, Ch. - Kaiser, K. - **Kočár, Petr** - Fülling, A. - Heinrich, S. - Hönig, H. - Hemker, Ch.: Evidence for Bronze Age and Medieval tin placer mining in the Erzgebirge mountains, Saxony (Germany). Geoarchaeology: an international journal. Roč. 35, č. 2 (2020), s. 198-216. ISSN 0883-6353
- Vicente, M. - **Priehodová, Edita** - Diallo, I. - **Podgorná, Eliška** - Poloni, E. S. - **Černý, Viktor** - Schlebusch, C. M.: Population history and genetic adaptation of the Fulani nomads: inferences from genome-wide data and the lactase persistence trait. BMC Genomics. Roč. 20, č. 1 (2019), č. článku 915. ISSN 1471-2164
- Vostrovská, I. - Bíšková, J. - **Lukšíková, Hana** - **Kočár, Petr** - Kočárová, R.: The environment and subsistence of the Early Neolithic settlement area at Těšetice-Kyjovice, Czech Republic. Environmental Archaeology. Roč. 24, č. 3 (2019), s. 248-262. ISSN 1461-4103
- **Zavřel, Jan** - Čiháková, J. - **Ježek, Martin**: Domestic pottery sherds used in non-ferrous metalworking: a study from early medieval Prague. Archaeological and Anthropological Sciences. Roč. 11, č. 10 (2019), s. 5339-5358. ISSN 1866-9557

Velké kolaborace

- Narasimhan, V. M. - Patterson, N. - Moorjani, P. - Rohland, N. - Bernardos, R. - Mallick, S. - Lazaridis, I. - Nakatsuka, N. - Olalde, I. - Lipson, M. - Kim, A. M. - Olivieri, L. M. - Coppa, A. - Vidale, M. - Mallory, J. - Moiseyev, V. - Kitov, E. - Monge, J. - Adamski, N. - Alex, N. - Broomandkhoshbacht, N. - Candilio, F. - Callan, K. - Cheronet, O. - Culleton, B. J. - Ferry, M. - Fernandes, D. - Freilich, S. - Gamarra, B. - Gaudio, D. - Hajdinjak, M. - Harney, É. - Harper, T. K. - Keating, D. - Lawson, A. M. - Mah, M. - Mandl, K. - Michel, M. - Novak, M. - Oppenheimer, J. - Rai, N. - Sirak, K. - Slon, V. - Stewardson, K. - Zalzal, F. - Zhang, Z. - Akhatov, G. - Bagashev, A. N. - Bagnera, A. - Baitanayev, B. - Bendezu-Sarmiento, J. - Bissembaev, A. A. - Bonora, G. L. - Charginov, T. T. - Chikisheva, T. - Dashkovskiy, P. K. - Derevianko, A. - **Dobeš, Miroslav** - Douka, K. - Dubova, N. - Duisengali, M. N. - Enshin, D. - Epimakhov, A. - Fribus, A. V. - Fuller,

D. - Goryachev, A. - Gromov, A. - Grushin, S. P. - Hanks, B. - Judd, M. - Kazizov, E. - Khokhlov, A. - Krygin, A. P. - Kupriyanova, E. - Kuznetsov, P. - Luiselli, D. - Maksudov, F. - Mamedov, A. M. - Mamirov, T. B. - Meiklejohn, Ch. - Merrett, D. C. - Micheli, R. - Mochalov, O. - Mustafokulov, S. - Nayak, A. - Pettener, D. - Potts, R. - Razhev, D. - Rykun, M. - Sarno, S. - Savenkova, T. M. - Sikhymbaeva, K. - Slepchenko, S. M. - Soltobaev, O. A. - Stepanova, N. - Svyatko, S. - Tabaldiev, K. - Teschler-Nicola, M. - Tishkin, A. A. - Tkachev, V. V. - Vasilyev, S. - Velemínský, P. - Voyakin, D. - Yermolayeva, A. - Zahir, M. - Zubkov, V. S. - Zubova, A. - Shinde, V. S. - Lalueza-Fox, C. - Meyer, M. - Anthony, D. - Boivin, N. - Thangaraj, K. - Kennett, D. J. - Frachetti, M. - Pinhasi, R. - Reich, D.: The formation of human populations in South and Central Asia. Science. Roč. 365, č. 6457 (2019), s. 999, č. článku eaat7487. ISSN 0036-8075

Celkové výsledky dle ASEP jsou za rok 2019 následující:

Abstrakt (A): 45

Monografie (B): 11

Konferenční příspěvek (mezinárodní konf.) (C): 17

Článek v odborném periodiku (J): 80

Kapitola v monografii (M): 12

Článek v novinách (N): 3

Recenze (R): 7

Uspořádání akce (U): 5

II.4. Publikační činnost ARÚ Praha

ARÚ je největším vydavatelem odborné archeologické literatury v ČR.

V r. 2019 zde byly vydány (samostatně nebo ve spolupráci s dalšími nakladatelstvími) následující publikace:

Vydáno – časopisy:

Archeologické rozhledy, recenzovaný časopis (ERIH plus, WoS, Scopus). Číslo 1-4. ISSN 0323-1267. <http://www.arup.cas.cz/?cat=69>

Památky archeologické, recenzovaný časopis (ERIH plus, WoS, Scopus). 1 sv. ročně. ISSN 0031-0506. <http://www.arup.cas.cz/?cat=68>

Monografie vydané ARÚ:

Herichová, Iva: Vrch hradní. Vývoj georeliéfu Pražského hradu v raném středověku. Castrum Pragense, 16. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 2019. 143 s. ISBN 978-80-7581-019-9

Hošek, Jiří - Košta, J. - Žákovský, P.: Ninth to mid-sixteenth century swords from the Czech Republic in their European context. Prague - Brno: The Czech Academy of Sciences, Institute of Archaeology, Prague - The Czech Academy of Sciences, Institute of Archaeology, Brno - National Museum - Masaryk University, 424 s. ISBN 978-80-7581-018-2; ISBN 978-80-7524-024-8; ISBN 978-80-7036-588-5; ISBN 978-80-210-9443-7

Frolík, Jan: Kostel sv. Václava v Lažanech a počátky středověkého osídlení Skutečska. ABG, 3. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i., 288 s. ISBN 978-80-7581-016-8

Salač, Vladimír (ed.) - **Dobeš, Miroslav** - Göbel, K. - **Kuna, Martin** - **Laval, Filip** - Lutovský, M. - Menšík, P. - **Novák, David** - Nowotny, J.: Atlas pravěkých a raně středověkých hradišť v Čechách - Atlas der vor- und frühgeschichtlichen Burgwälle in Böhmen. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.: Schleswig: Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie, 136 s. ISBN 978-80-7581-022-9

II.5. Zvané přednášky ARÚ

V r. 2019 pokračovaly pravidelné přednášky a semináře v ARÚ, pořádané s cílem podporovat kontakty s jinými výzkumnými pracovišti a odbornou diskusi. Šlo o přednášky:

- **Fraser Hunter**, National Museum Scotland: Warfare and Diplomacy on Rome's Northern Frontier. Recent Work on the Impact of Rome in Scotland (22. 1. 2019)
- **Ümit Güder**, Canakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Turkey: The Archaeo-metallurgical Aspects of Iron History in Anatolia (7. 3. 2019)
- **Hrvoje Potrebica**, University of Zagreb: The Iron Age of the Golden Valley – The Princess on the Crossroads (21. 3. 2019)
- **Jaroslav Bárta – Jan Frolík – Jiří Šindelář**: Projekt Apostolus. Dokumentace archeologických nalezišť v Arménii 2016-2018 (2. 4. 2019)
- **Tomasz Gralak**, University of Wrocław: The Archaeology of Early Iron Age and the Beginnings of European Thought (17. 4. 2019)
- **Stefan Eichert**, Institute of Archaeology, CAS, Prague: Medieval Cemeteries at the Periphery of the Carolingian World and their Digital Dissemination (11. 4. 2019)
- **Dorian Q. Fuller**: Comparing Pathways to Domestication, Agriculture and Civilization across Asia and Africa (20. 6. 2019), přednáška proběhla v budově AV ČR, Národní 3
- **Stefan Eichert**, Institute of Archaeology, CAS, Prague: Medieval Cemeteries at the Periphery of the Carolingian World II (23. 7. 2019)
- **Roman Garba**, Ústav jaderné fyziky AV ČR, Università degli di Napoli L'Orientale, Naples, Italy: Radiouhlíkové datování trilitů – záhadných rituálních míst v Ománu a příklady použití dalších metod datování v aridních oblastech Arábie (30. 10. 2019)

II.6. Vědecká ocenění

Pracovníci ARÚ Praha dosáhli v r. 2019 těchto ocenění:

Oceněný: **Petr Sommer**

Cena: Medaile De scientia et humanitate optime meritis

Oceněná činnost: Za přínos v systematickém propojování výpovědi hmotných a písemných pramenů.

Ocenění udělil: AV ČR

Oceněný: **Michal Ernée**

Cena: Akademická prémie 2019

Oceněná činnost: Tvůrci doby bronzové.

Ocenění udělil: AV ČR

Oceněný: **Ladislav Varadzin**

Cena: Lumina quaeruntur 2019

Oceněná činnost: Mezioborový výzkum súdánské neolitické lokality Šakadúd.

Ocenění udělil: AV ČR

Oceněná: **Jana Maříková Kubková**

Cena: Čestná medaile Vojtěcha Náprstka za zásluhy o popularizaci vědy

Oceněná činnost: Dlouhodobá a úspěšná popularizace vědy.

Ocenění udělil: AV ČR

Oceněný: **Petr Květina a kolektiv**

Cena: 2. místo v kategorii Hlavní cena Zlatý mamut. Cena Karla Absolona za popularizaci archeologie

Oceněná činnost: Archeologické 3D Virtuální muzeum.

Ocenění udělil: Archeologický ústav AV ČR, Brno – Ústav archeologie a muzeologie FF MU – Moravské zemské muzeum

Oceněná: **Ivana Boháčová, Jaroslav Podliska (NPÚ) a kolektiv**

Cena: 2. místo v kategorii Hlavní cena Zlatý mamut. Cena Karla Absolona za popularizaci archeologie

Oceněná činnost: Průvodce pražskou archeologií.

Ocenění udělil: Archeologický ústav AV ČR, Brno – Ústav archeologie a muzeologie FF MU – Moravské zemské muzeum

Oceněný: **David Novák**

Cena: 3. místo 10. ročníku o Cenu Jana Rulfa pro nejlepší práci v oboru archeologie

Oceněná činnost: Drobná vrchnostenská sídla a vrchnostenské dvory 13. – 17. století.

Ocenění udělil: ARÚ Praha

Oceněný: **Jan Podhorský**

Cena: Cena děkana Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové za nejlepší závěrečnou práci obhájenou v roce 2019

Oceněná činnost: Mladohradištní hrobový inventář a stratigrafie pohřebiště Nesvětica, k. ú. Libkovice u Mostu (dlouhodobý výzkum ARÚ Praha pod vedením P. Čecha).

Ocenění udělil: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové

II.7. Členství v odborných komisích a redakčních radách

Mezinárodní výbory a komise:

- Advisory board member projektu Monastic Wales, University of Lampeter (P. Sommer, od 2012);
- Archeologická pracovní skupina východní Bavorsko – západní a jižní Čechy – Horní Rakousko (M. Chytráček, koordinátor za českou stranu, od 1997);
- Člen Commission of the History of Architecture ICOMOS, Wroclaw (P. Sommer, od 2007);
- Dopisující člen Německého archeologického ústavu (P. Sommer, M. Ernée, M. Chytráček, L. Jiráň, J. Klápště, I. Pavlů, V. Salač, N. Venclová, M. Zápotocká, M. Zápotocký);

- Europäisches Romanik-Zentrum Halle (P. Sommer, od 2012);
- Pracovní skupina pro archeologické archivy při EAC (D. Novák, od 2016);
- Ruralia, the Jean-Marie Pesetz conferences on medieval rural archaeology (J. Klápště, vice-president);
- Scientific Council of the Faculty of Historic and Social Sciences, Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw (M. Gojda);
- Člen pracovní skupiny „Making choices“ při Evropském archeologickém konsiliu EAC (J. Mařík, od r. 2016);
- Člen sboru hodnotitelů projektů European Science Foundation (L. Jiráň, od 2009);
- Člen panelu SASPRO – Slovak Academy of Sciences Programme (N. Venclová, od 2014);
- Člen Scientific Committee of the International Research Center for the Ancient Roads (C.I.V.I.A.), San Marino / Rimini (M. Ernée, od 2014, M. Chytráček od 2014);
- Člen vědecké komise při Computer Applications in Archaeology (A. Frank Danielisová, od 2016);
- Local Working Committee of the WAC 2020 (P. Květina, J. Unger, J. Maříková Kubková);
- International Advisory Committee WAC 9 (M. Kuna);
- Člen The North European Symposium for Archaeological Textiles /NESAT/ (H. Březinová, od 2014);
- Člen scientific committee CAA (Computer Applications in Archaeology, A. Frank Danielisová, od 2016);
- Člen komise „Archaeometry of Pre- and Protohistoric Inorganic Artifacts, Materials and Technologies“ při UISPP (J. Hošek);
- Člen Stiftung Pro Archaeologia Saxoniae (J. Klápště);
- Vědecká rada Forschungsstelle für Vergleichende Ordensgeschichte (FOVOG), Katholische Universität Eichstätt (P. Sommer).

Národní výbory a komise:

- Archeologická komise MK ČR (P. Sommer, od 2009);
- Archeologická evaluační komise při Akademické radě AV ČR (L. Jiráň, J. Mařík, D. Malyková od 1. 6. 2017);
- Grémium pro udělování vědeckého titulu DSc. při Vědecké radě AV ČR (N. Venclová, od 2004; P. Sommer, od r. 2009);
- Humboldt klub ČR (M. Zápotocký, M. Ernée, V. Salač);
- Komise pro obhajoby disertací v oboru „Dějiny a teorie umění“ v rámci udělování titulu DSc. (P. Sommer - místopředseda);
- Komise pro informační technologie (KIT, Č. Čišecký);
- Komise pro udělování titulu DSc v oboru „Archeologie“ AV ČR (M. Kuna – předseda; P. Sommer);
- Komise programů na podporu vědy Univerzity Karlovy (L. Jiráň, od 2016);
- Národní akreditační úřad pro vysoké školství (L. Jiráň, od 2017);
- Národní komitét antropologických a etnologických věd (V. Černý, od 2004);

- Odborný panel pro hodnocení výzkumných organizací podle Metodiky 17+ při Radě vlády pro výzkum, vývoj a inovace (L. Jiráň, od 2017);
- Pracovní skupina Akreditační komise MŠMT ČR (P. Sommer, 2006-2016);
- Pražský archeologický fond, nadace pro ochranu kulturního dědictví (I. Boháčová, od 2003);
- Rada ministra kultury ČR pro výzkum (L. Jiráň, od 2008);
- Učená společnost ČR (J. Klápště, S. Vencel, P. Sommer);
- Vědecká rada pro státní památkovou péči MK ČR (P. Sommer, od 2012);
- Vědecký výbor konference KEA (R. Kyselý, od 2013);
- Výbor Společnosti přátel starožitností (J. Hložek).

Redakční a ediční rady zahraničních periodik a publikací:

- Arbeits- und Forschungsberichte zur Sächsischen Bodendenkmalpflege Dresden, vydává Landesamt für Archäologie in Dresden (V. Salač);
- Archaeologia historica Polona (J. Klápště);
- Archaeologia Polona (M. Gojda, od 2010);
- Archeologia Polski (N. Venclová, od 2009);
- Bericht der RGK, Frankfurt, Německo (N. Venclová, od 2005);
- e-Keltoi (N. Venclová, od 2002);
- Etudes Celtiques (N. Venclová, od 2001);
- Europa Postmedievalis (G. Blažková);
- Fasciculi archaeologicae historicae, Lodž (J. Klápště);
- Forma Civitatis: International Journal of Urban and Territorial Morphological Studies, Sapienza Università di Roma (J. Maříková Kubková);
- Hereditas monasteriorum (P. Sommer, od 2011);
- In Sclavenia Terra, Ukrajina (J. Hasil);
- Kwartalnik historii kultury materialnej (J. Klápště);
- Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie Sachsen-Anhalt, Halle, Grémium pro posuzování rukopisů (peer-review) vydávaných v časopisech a sbornících, (M. Ernée, od 2013);
- Ruralia (J. Klápště);
- Przegląd Archeologiczny, Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk (L. Jiráň, od 2013);
- Studia archaeologica Slovaca (P. Sommer, od 1997);
- Wratislavia antiqua (J. Klápště);
- Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters (J. Klápště).

Redakční a ediční rady domácích periodik a publikací:

- Antiqua Cuthna (F. Velímský, od 2006);
- Archaeologia historica (P. Sommer, J. Klápště);
- Archaeologica Pragensia (I. Boháčová, od 2002);
- Archeologické rozhledy (M. Ježek – hl. redaktor, M. Ernée, A. Bartošková, P. Kočár, L. Jiráň, P. Květina, R. Šumberová);
- Archeologia Technica (J. Hošek);
- Archaeologica (Nakladatelství Lidové noviny), (P. Sommer);
- Archeologické výzkumy v jižních Čechách (časopis a Supplementa; M. Ernée, od 2003);
- Archeologie ve středních Čechách (M. Dobeš, K. Tomková);
- Archeologie východních Čech (P. Burgert, J. Frolík);
- Archeologie západních Čech (M. Chytráček, od 2009);
- Castrum Pragense (J. Maříková Kubková – vedoucí redaktorka, K. Tomková, J. Frolík);
- Castellologica Bohemica (J. Hložek, od 2012);
- Český časopis historický (P. Sommer, od 2004);
- Dějiny a současnost (J. Klápště);
- Ediční rada Národního muzea v Praze (M. Kuna, od 2006);
- Ediční rada Regionálního muzea v Chrudimi (Chrudimský vlastivědný sborník + monografie, J. Frolík);
- Forum urbes medii aevi (J. Klápště);
- IANSA, Interdisciplinaria Archaeologica, Natural Sciences in Archaeology (A. Frank Danielisová, od 2013);
- Miscellanea historica (P. Sommer, od 2010);
- Muzejní a vlastivědná práce – Časopis Společnosti přátel starožitností (P. Sommer, od 1991);
- Nakladatelství Lidové noviny (P. Sommer);
- Neperiodické publikace vydávané ARÚ (vedoucí redaktor - F. Laval, D. Dreslerová, N. Venclová, M. Kuna, L. Jiráň, J. Frolík, J. Mařík);
- Památky archeologické (M. Dobeš, M. Ernée a P. Burgert – vedoucí redaktor, M. Ježek, P. Kočár, M. Kuna);
- Redakční kruh edice Archaeologica Nakladatelství Lidové noviny (P. Sommer);
- Redakční rada nakladatelství Vyšehrad (P. Sommer, od 2011);
- Redakční rada Regionálního muzea v Chrudimi (J. Frolík);
- Staletá Praha (P. Sommer, od 2009);
- Studia mediaevalia Bohemica (P. Sommer, od 2009);
- Studies in post-medieval archaeology (J. Klápště);
- Textil v Muzeu (H. Březinová, od 2015);
- Zprávy Včely Čáslavské (F. Velímský, od 2016);
- Živa (V. Černý, od 2009).

Oborové rady grantových agentur:

- GA ČR, Hodnotící panel Archeologie a starší dějiny 405 (G. Blažková);
- Program NAKI MK ČR (L. Jiráň);
- NORFACE Network Board (J. Maříková Kubková);
- Odborný orgán hodnotitelů Úřadu vlády (J. Maříková Kubková).

Vědecké rady, rady pracovišť a dozorčí rady (kromě ARÚ Praha):

- Center of Accelerators and Nuclear Analytical Methods (CANAM), Ústav jaderné fyziky AV ČR v Řeži (K. Tomková);
- Commission of the History of Architecture ICOMOS, Wroclaw (P. Sommer, od 2007);
- Early Iron Age in Central Europe (M. Chytráček člen vědecké rady od 2015);
- Dozorčí rada Archaia Brno (J. Klápště);
- Dozorčí rada Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, v. v. i. (L. Jiráň, od 2017);
- Dozorčí rada Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, v. v. i., Most (M. Ernée; P. Čech - předseda);
- Dozorčí rada Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i. (L. Jiráň, od 2017);
- Dozorčí rada Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. (L. Jiráň, od 2017);
- Forschungsstelle für Vergleichende Ordensgeschichte (FOVOG), Katholische Universität Eichstätt (P. Sommer, od 2007);
- Komise programů na podporu vědy Univerzity Karlovy (L. Jiráň, od 2016);
- Odborná skupiny pro dějiny skla při České archeologické společnosti (K. Tomková);
- Oborová rada Antropologie PřF UK (V. Černý, od 2007);
- Oborová rada Antropologie a genetika člověka PřF UK (V. Černý, od 2008);
- Oborová rada Historické vědy – české a československé dějiny PF UK Praha (P. Sommer);
- Oborová rada Pravěká a raně středověká archeologie FF UK Praha (P. Sommer, L. Jiráň, M. Kuna, V. Salač, J. Klápště, I. Pavlů od 2003);
- Oborová komise oboru Antropologie doktorského studijního programu FF UK (P. Květina, M. Kuna);
- Oborová rada doktorského studijního programu Historické vědy - obor Klasická archeologie FF UK Praha (N. Venclová, L. Jiráň);
- Oborová rada Archeologie a muzeologie FF MU Brno (V. Salač od 2016);
- Oborová rada doktorského studia Archeologie ZČU Plzeň (N. Venclová, M. Kuna, M. Gojda, L. Jiráň od 2006);
- Oborová rada Historické vědy – české a československé dějiny PF UK Praha (P. Sommer, od 2003);
- Oborové rady Dějiny umění a Historické vědy na Katolické teologické fakultě UK Praha (P. Sommer, od 2006);
- Oborová rada doktorského studia Archeologie, Slezská univerzita Opava (L. Jiráň, od 2009 V. Salač od 2014);
- Oborová rada doktorského studia Archeologie, JU České Budějovice (L. Jiráň, M. Gojda, M. Kuna od 2015);

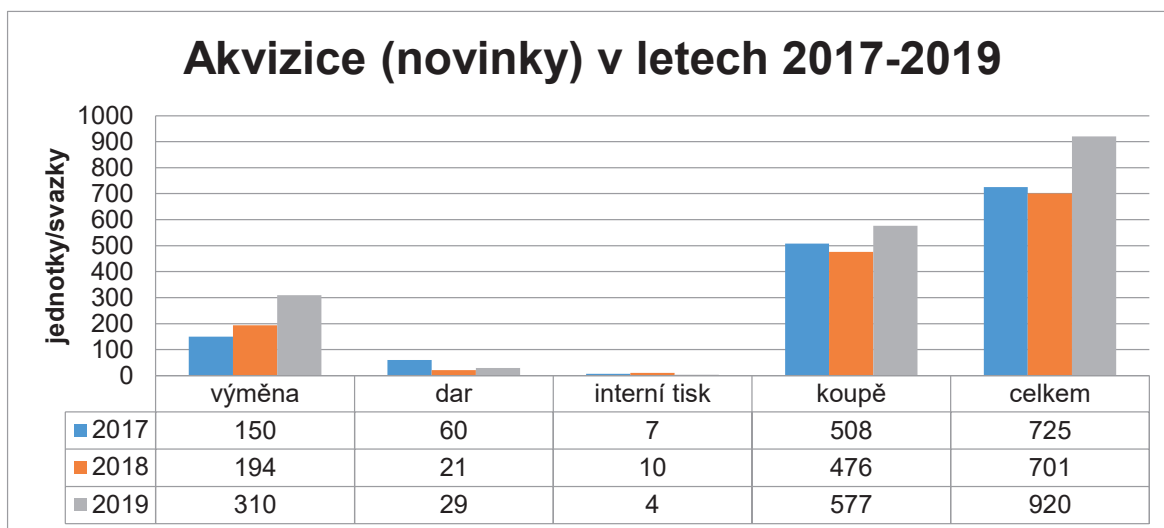
- Oborová rada doktorského studijního programu Historické vědy - obor Klasická archeologie FF UK Praha (L. Jiráň, od 2016);
- Oborová rada doktorského studia Klasické archeologie, Trnavská univerzita (L. Jiráň od 2010);
- Památková rada Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště Pardubice (J. Frolík);
- Rada Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. (L. Jiráň, od 2007);
- Rada Historického ústavu AV ČR, v. v. i. v Praze (P. Sommer);
- Rada NPÚ ú. o. p. střední Čechy (P. Sommer, od 2009);
- Rada NPÚ ú. o. p. Pardubice/Josefov (P. Sommer, od 2009);
- Rada Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i. (L. Jiráň, od 2007);
- Rada pracoviště Ústavu archeologické památkové péče SZ Čech, v. v. i., Most (J. Klápště);
- Romanik-Zentrum Universität Halle (P. Sommer, od 2007);
- The North European Symposium for Archaeological Textiles /NESAT/ – člen představenstva (H. Březinová, od 2014);
- Vědecká rada AV ČR (L. Jiráň, od 2017);
- Vědecká rada Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni (M. Gojda, od 2004);
- Vědecká rada Fakulty historických a společenských věd Univerzity kardinála Stefana Wyszyńskiego, Warszawa, Polsko (M. Gojda, od 2009);
- Vědecká rada Forschungsstelle für Vergleichende Ordensgeschichte (FOVOG) - Katholische Universität Eichstätt (P. Sommer, od 2007);
- Vědecká rada Filozofické fakulty MU Brno (M. Gojda);
- Vědecká rada Pedagogické fakulty UK Praha (P. Sommer, od 2000);
- Vědecká rada UK Praha (P. Sommer, od 2009); FF UK (J. Klápště);
- Vědecká rada pro státní památkovou péči MK ČR (P. Sommer);
- Komise rektora pro programy na podporu vědy Univerzity Karlovy (L. Jiráň, od 2016).

II.8. Zpracování a šíření vědeckých informací

Knihovna ARÚ Praha

ARÚ systematicky vytváří a spravuje největší oborovou knihovnu v ČR zaměřenou na archeologii a příbuzné vědy. Knihovna je otevřena všem odborníkům, studentům i širší veřejnosti z ČR i zahraničí. V r. 2019 bylo 666 zaregistrovaných uživatelů (615 v roce 2018), 216 MVS (198 v r. 2018), 198 požadavků bylo vyřízeno kladně, 148 tištěných dokumentů bylo zapůjčeno jiným knihovnám, 6 tištěných dokumentů bylo zapůjčeno z jiných knihoven, 4 kopie byly poskytnuty jiným knihovnám v rámci VPK (služba byla v roce 2019 omezena z důvodu nepodepsání nové smlouvy s kolektivním autorským správcem)¹, 6 MMVS. Prezenční výpůjčky se od r. 2016 nesledují.

¹ Vzhledem k tomu, že v průběhu roku 2018 nedošlo na celostátní úrovni k podpisu nové smlouvy s kolektivním autorským správcem, bylo zastaveno poskytování reprografických služeb prostřednictvím VPK (jedná se o požadavky kopií na elektronických nosičích). Nová smlouva byla podepsána v průběhu roku 2019 a tím došlo i k obnovení služby v plném rozsahu.

Akviziční přehled knihovny ARÚ v letech 2017-2019

Knihovna ARÚ byla z velké části zničena při povodni v r. 2002, od té doby je obnovována a systematicky doplňována. V současnosti obsahuje fond knihovny ARÚ 46.646 monografií (45.521 v r. 2018) a 7.295 časopisů (7.105 v r. 2018); přírůstek za rok 2019 činil cca 1.313 jednotek (1.350 v r. 2018); pro rok 2020 se očekává obdobná výše přírůstků.

Přírůstky knihovny kromě koupě a darů představovaly přírůstky z pozůstalostí. Z uvedeného množství bylo 577 svazků koupeno, ostatní byly získány výměnou, dary nebo z pozůstalostí. Subskripce v roce 2019 tvořilo 25 titulů. Na nákup knih věnoval v minulém roce ARÚ ze svého rozpočtu cca 850.000 Kč. Výběr publikací je řízen knihovní komisí ARÚ Praha.

Akvizice elektronických knih se i v roce 2019 řešila individuálně. Na e-nosičích byly subskribovány některé časopisy jako součást předplatného ve formě „print+online“.

Vzhledem k nedostatku prostoru se na návrh knihovny a doporučení knihovní komise i v roce 2019 část zpracovaného a signovaného fondu postupně přesouvala do Jenštejna, na pražské pracoviště se v případě zájmu publikace přiváží na vyžádání (do 24 hodin, maximálně do 48 hodin). V roce 2019 byl zahájen přesun části duplikátů, darů a pozůstalostí z Letenské do depozitáře, kde byly dále evidovány a zpracovány, s těmito činnostmi se počítá i pro rok 2020 a roky následující.

Již v r. 2012 byla v prostorách knihovny zavedena síť Wi-Fi a byl pořízen nový, kvalitnější kamerový systém. V průběhu prvního pololetí byla spuštěna ostrá verze výpůjčního modulu knihovního systému ALEPH. Výpůjčky jsou nyní evidovány v elektronické formě. Přináší to zefektivnění evidence a snadnější vyhledávání půjčených knih, včetně možnosti elektronického objednávání požadovaných titulů ze vzdáleného přístupu. V létě roku 2019 proběhla revize fondu daná knihovním zákonem a platnými předpisy. Její vyhodnocování probíhá i po Novém roce 2020 a výsledky budou známy v prvním čtvrtletí roku 2020.

Na internetu je přístupný katalog knihovny ARÚ Praha: (<http://aleph22.lib.cas.cz>) a rozsáhlá bibliografická databáze archeologických bohemik: (<http://www.arup.cas.cz/?cat=178>).

V elektronickém katalogu se průběžně objevují nové přírůstky a zároveň se doplňuje dosud neevidovaná část knihovních fondů.

V roce 2019 pokračovala spolupráce knihovny ARÚ Praha na projektu Obálky knih. Do databáze je přispíváno scany obálek nově nakoupených knih a vybranými tituly časopisů včetně jejich obsahů.

Archiv terénní dokumentace ARÚ Praha

Součástí OIZAK je i **Archiv ARÚ**, jehož úkolem je spravovat dokumentaci terénních výzkumů pro území Čech a zpřístupňovat ji veřejnosti formou prezenčního studia i jinak. K úkolům Archivu patří především péče o soubor analogových dokumentů nahromaděných během stoleté existence ústavu, zpracování dokumentů z pozůstalostí apod.

AMČR

Dalším úkolem OIZAK je správa informačního systému **Archeologická mapa ČR (AMČR)**. Tento systém tvoří (i) oborový agendový systém poskytující informace o plánovaných, probíhajících a ukončených terénních výzkumech a jejich výsledcích, (ii) retrospektivní databáze archeologických výzkumů, nálezů a lokalit na území Čech a (iii) digitální repozitář archeologické terénní dokumentace, převedené do digitální podoby po povodni v r. 2002.

V ostrém provozu byla AMČR spuštěna 1. června 2017; <http://www.archeologickamapa.cz>

V r. 2015 došlo k sjednocení informačních systémů obou Archeologických ústavů AV ČR, a tím k vytvoření jednotného systému pro území celého státu. AMČR se stala jádrem výzkumné infrastruktury **Archeologický informační systém ČR (AIS CR)**, která byla v r. 2016 zapsána na Cestovní mapu velkých infrastruktur ČR a je podporována ze zdrojů MŠMT (<http://www.aiscr.cz>). Součástí infrastruktury AIS CR jsou i další aplikace a webové stránky, např. na veřejnost orientovaný **Archeologický atlas Čech** (v současnosti přebudovávaný na Archeologický atlas ČR (www.archeologickyatlas.cz)).

Na rozvoj AIS CR získal v r. 2017 ARÚ podporu v rámci OP VVV, a to jako projekt **Archeologický informační systém ČR – druhá generace (AIS-2)**. Projekt byl zahájen v říjnu 2017.

ARÚ Praha je členem **Pracovní skupiny pro archeologické archivy při EAC** a účastní se pravidelně dalších mezinárodních aktivit.

II.9. Památková péče a záchranné archeologické výzkumy

ARÚ Praha se podílí na ochraně archeologického dědictví, a to v oblasti legislativní, informační i praktické (záchranné archeologické výzkumy lokalit ohrožených výstavbou či těžbou).

V oblasti legislativní spolupracoval ARÚ s Ministerstvem kultury ČR při přípravě zákona o památkovém fondu.

Zástupci Archeologického ústavu se pravidelně účastní jednání regionálních archeologických komisí ve Středočeském, Jihočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Karlovarském a Ústeckém kraji a v Praze.

ARÚ spravoval internetový portál registrace terénních archeologických výzkumů (IDAV), který byl v provozu od roku 2009 do 31. 5. 2017. Od 1. 6. 2017 byla zpřístupněna softwarová aplikace Archeologická mapa ČR (AMČR) která slouží ke shromažďování dat o plánovaných terénních zásazích, zprostředkování těchto informací oprávněným organizacím a sběru informací o výsledcích archeologických výzkumů. Informační systém AMČR zahrnuje i retrospektivní databázi archeologických výzkumů, nálezů a lokalit. V roce 2019 bylo do databáze zapsáno

17 607 akcí stavební nebo jiné činnosti na území s archeologickými nálezy, které byly oznámeny ARÚ podle § 22 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. Data shromážděná v AMČR využívají vedle ARÚ organizace oprávněné provádět archeologické výzkumy.

Archeologický ústav spolupracoval s Ředitelstvím silnic a dálnic na vybraných stavbách na vyhodnocení archeologického potenciálu v trase plánovaných silničních staveb (např. I/16 Bezno, obchvat obce, silnice I/16 Vavříneč – R10 obchvat obcí Liblice a Byšice, I/38 Luštěnice obchvat obce, silnice I/16 Vavříneč – R10 obchvat obcí Vysoká Libeň a Mělnické Vtelno) a na odborném dohledu při provádění ZAV jinými oprávněnými organizacemi. Jednou ze zakázek v této oblasti byla pokračující supervize nad průběhem ZAV D11 (úseky 1106, 1107).

Na základě údajů z AMČR provedl Archeologický ústav celkem 623 ZAV. Některé z uvedených akcí pokračují i v následujícím roce.

- Bylo provedeno celkem 54 ZAV většího rozsahu, přičemž za nejvýznamnější z nich je možné považovat pokračování rozsáhlého ZAV v rámci výstavby silnice I/16 Slaný – Velvary, dále např. ZAV v rámci revitalizace Litožnických rybníků v Praze Dubči, revitalizaci areálu sv. Bartoloměje v Kolíně nebo ZAV při dokončení opravy kostela sv. Václava ve Staré Boleslavi. Sedmáct z nich bylo zahájeno již v roce 2017.
- Další drobnější akce v rozsahu jednorázové dokumentace ojedinělých nálezových situací, skryvky ornice s negativním výsledkem a krátkodobé dohledy nad výkopovými pracemi zajišťovalo na území hlavního města Prahy a ve vybraných regionech středních Čech především Oddělení terénní archeologie (OTA). Významný podíl připadá také pracovišti Kutná Hora Oddělení archeologie pravěku a pracovišti na Pražském hradě Oddělení archeologie středověku.
- Náklady na provedení 242 ZAV nebyly hrazeny stavebníkem.

Výběr z akcí v r. 2019:

Název: STUDIE ARCHEOLOGICKÝCH RIZIK, II/240 a II/101, přeložka silnic v úseku D7-D8, II. etapa, DSP

Zadavatel: Krajská správa a údržba silnic Středočeského kraje p. o.

Anotace: Vytvoření odhadu míst s možným výskytem archeologických situací a specifikace omezení v souvislosti s plánovanou výstavbou.

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage.

Název: STUDIE ARCHEOLOGICKÝCH RIZIK, I/16 Bezno, obchvat obce

Zadavatel: Ředitelství silnic a dálnic ČR

Anotace: Vytvoření odhadu míst s možným výskytem archeologických situací a specifikace omezení v souvislosti s plánovanou výstavbou.

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage.

Název: STUDIE ARCHEOLOGICKÝCH RIZIK, „Silnice I/16 Vavříneč – R10“, obchvat obcí Liblice a Byšice

Zadavatel: Ředitelství silnic a dálnic ČR

Anotace: Vytvoření odhadu míst s možným výskytem archeologických situací a specifikace omezení v souvislosti s plánovanou výstavbou.

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage.

Název: STUDIE ARCHEOLOGICKÝCH RIZIK, I/38 Luštěnice, obchvat obce

Zadavatel: Ředitelství silnic a dálnic ČR

Anotace: Vytvoření odhadu míst s možným výskytem archeologických situací a specifikace omezení v souvislosti s plánovanou výstavbou.

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage.

Název: STUDIE ARCHEOLOGICKÝCH RIZIK, „Silnice I/16 Vavříneč – R10“ obchvat obcí Vysoká Libeň a Mělnické Vtelno

Zadavatel: Ředitelství silnic a dálnic ČR

Anotace: Vytvoření odhadu míst s možným výskytem archeologických situací a specifikace omezení v souvislosti s plánovanou výstavbou.

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage.

Název: STUDIE ARCHEOLOGICKÝCH RIZIK, Vinoř – Čertův vršek (Praha 9)

Zadavatel: Skanska Reality a.s.

Anotace: Vytvoření odhadu míst s možným výskytem archeologických situací a specifikace omezení v souvislosti s plánovanou výstavbou.

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage

Název: Péče o archeologické terény na Pražském hradě na základě smlouvy o spolupráci mezi KPR, SPH, ARU a AV

Zadavatel: Správa Pražského hradu, Kancelář prezidenta republiky

Anotace: V roce 2019 proběhla druhá kampaň péče o archeologické areály Pražského hradu na základě nové smlouvy mezi KPR, SPH, ARU a AV. Hlavní náplní této práce je postupné mapování méně známých areálů, monitoring stavu všech areálů a zpracovávání postupných doporučení pro OPP KPR a SPH ohledně udržování mikroklimatu a potřeby restaurátorských zásahů.

Uplatnění: Ochrana a záchrana kulturního dědictví. Protection and Preservation of Cultural Heritage.

Anotace větších/zajímavějších akcí:

Výzkumy v areálu Pražského hradu (detašované pracoviště Pražský hrad, Jiřská ul. 2, PH; vedoucí J. Maříková Kubková)

Na základě Smlouvy mezi Kanceláří prezidenta republiky, Správou Pražského hradu, Akademií věd ČR a Archeologickým ústavem AVČR, Praha, v. v. i. pokračovala péče o archeologické terény a bylo provedeno 16 předstihových záchranných výzkumů různého rozsahu v areálu Pražského hradu a na Hradčanech. Některé z provedených výzkumů pokračovaly z roku 2018, jiné naopak budou dokončeny až v roce 2020. Na předběžný průzkum z roku 2018 navázal výzkum v Bažantnici (Lumbeho zahrada), kde byly identifikovány raně novověké objekty spojené s hospodářským zázemím Pražského hradu. Další velký výzkum proběhl v souvislosti s přemístěním elektrorozvodny ve Vikářské 37, kde byl dokumentován neznámý úsek románské fortifikace.

Pokračovala péče o archeologické areály všeobecně a monitoring vlhkosti, teploty a pohybu terénů pod III. nádvořím. V případě prostoru pod kaplí sv. Václava v prostoru pod katedrálou sv. Víta bylo přikročeno k sanaci narušených zdí, k jejich novému obezdění a překrytí nechráněných terénů.

Archeologický výzkum silnice I/16 Slaný – Velvary (vedoucí výzkumu D. Malyková)

Od srpna 2018 do května 2019 proběhl jeden z nejrozsáhlejších archeologických výzkumů na území Čech. Třináctikilometrový řez krajinou před výstavbou silnice I/16 Slaný – Velvary odkryl sídlištní i pohřební nálezy z posledních pěti tisíců let působení člověka. Na bezmála třinácti kilometrech bylo ve spolupráci s odbornými pracovníky z České společnosti archeologické odkryto téměř dva a půl tisíce archeologických situací – pravěké jámy, pece, hroby s kremací či kostrou a pozůstatky rozličných staveb, včetně náhonu z první pol. 16. století. Nálezy pocházely z pozdní doby kamenné (eneolitu, 2. pol. 5 tis. až 2. pol. 3 tis. př. n. l.), doby bronzové (konec 3. tis. př. n. l. až začátek 1. tis. př. n. l.), starší i mladší doby železné (asi 800 př. n. l. až přelom letopočtu), středověku a začátku novověku (zhruba počátek 16. stol.).

Na úseku označeném č. 16 bylo prozkoumáno dosud nejrozsáhlejší eneolitické pohřebiště kultury se zvoncovitými poháry (zhruba 2500 – 2200 př. n. l.) na území Čech. Pohřby zhruba padesátky mužů, žen i dětí byly uloženy v hlubokých hrobech, se stopami původní dřevěné konstrukce a s bohatou výbavou. Tato výbava se skládala většinou z keramických nádob, doprovázených měděnými dýkami, kamennými hroty šípů a další lukostřeleckou výbavou (tzv. nátepní destičky) v případě mužů a dále kostěnými knoflíky (s tzv. „V-vrtáním“), jantarovými šperky, měděnými ozdobami či dokonce zlatými spirálkami v případě žen. Na našem území se jedná o nejstarší případ využití tohoto drahého kovu.

Ze starší doby železné v období tzv. bylanské kultury (8. až poč. 6. stol. př. n. l.) pak pochází z části č. 9 další unikátní pohřebiště. Je zde patrné nepřehlédnutelné společenské rozvrstvení, protože část hrobů představují kremace (žárové pohřby), někdy se značným množstvím kovových artefaktů, jsou zde však ve vyšším počtu (19 případů) zastoupeny též tzv. komorové hroby (bohužel již v pravěku vykradené) - s pozůstatky původní bohaté výbavy keramickými nádobami a se zbytky čtyřkolých vozů.

Výzkumy na předpolí dolu Bílina v roce 2019 (detašované pracoviště Žatec, Jakubská 661, 438 01 Žatec; vedoucí P. Čech)

V sedmé sezóně výzkumu činila celková výměra odkryté plochy pohřebiště 240 m² a bylo prozkoumáno 198 hrobů, tj. celkem 1 081. Největší koncentrace pohřbů se vyskytovala jihovýchodně a jižně od presbytáře kostela směrem k objektu č. 6, kde výzkum navázal na kumulaci hrobů zjištěnou v roce 2018. Po odstranění základového zdiva západního průčelí kostela (Obj. 7 podle číslování z roku 1984) porušujícího starší hroby, byly tyto odkryty a vyzvednuty. V jednom z nich se nacházely dvě bronzové esovitě záušnice plátované stříbrem pocházející z 11. století. Kostel má dvě stavební fáze, přičemž druhá z nich zřejmě vnikla obestavěním staršího dřevěného kostela, čímž zdivo mladší fáze převrstvilo hroby uložené podél dřevěných stěn.

Hrobové přídatky obnášely 61 bronzových, stříbrných a postříbřených esovitých záušnic, 9 bronzových a skleněných prstenů, 7 korálů z jantaru skla a horského křišťálu a dvě opaskové přezky ze železa a bronzu. Esovitých záušnic, nejdůležitějšího předmětu pro datování, bylo doposud nalezeno 392 kusů.

V severozápadní části výzkumu bylo odkryto čelo posunu terénu a před ním kostry stlačené do úzkého pruhu kostí v neanatomické poloze. Jižně od něj se nacházel terénní zlom, po němž se pohybovala posouvající se část terénu. Na zlomu ležící kostry byly zničeny stříhem při posunu jílového podloží.

Výzkum odkryl celý objekt č. 6 z let 1984-1988. Práci ztěžovala skutečnost, že se objekt nachází uprostřed posunutého terénu, čímž se jeho SV nároží nadzvedlo a JZ část poklesla, přičemž výškový rozdíl činí 2,5 m. Zároveň došlo k roztržení a JZ nároží se stále nachází v původní pozici. Objekt má půdorys 12 x 11 m, jedná se o základový výkop široký 1,3 - 1,5 m a hluboký 0,6 m od dochované úrovně terénu, výplň tvořil stavební odpad z rozebírání stavby na stavební materiál zřejmě ve 2. pol. 15. století. Z výplně pochází zlomky čtvercových terakotových dlaždic, dva parvy Václava II. (ražby 1300-1305) a dvě olovené plakety a průměru 65 mm a síle 0,8 mm. V SV rohu byla nalezena plaketa s rytinou anděla a nápisem .S.MATEUS a v JV nároží s rytinou orla a nápisem SIOHANIS. První je symbolem Evangelisty Matouše a druhá Evangelisty Jana. Objekt č. 6 je tedy sakrální stavbou, nevíme zatím jakou, jelikož výzkum západním směrem ještě nebyl ukončen.

Zaniklá středověká ves Nesvětica (detašované pracoviště Žatec, Jakubská 661, 438 01 Žatec; vedoucí P. Čech)

Zbytky základů staveb byly nalezeny po skryvce ornice v září 2018, 250 m východně od pohřebiště. V říjnu došlo k začistění povrchu těžkou mechanizací a k přípravě na výzkum v 1. polovině roku 2019. V první etapě byl zcela odkryt sklep zřejmě osamoceně stojící špýcharu. Vzhledem k jílovému podloží a tomu, že jíl je součástí všech sedimentů, jsou tyto materiály za vlhka mazlavé, za sucha tvrdé a nepoddajné, což oboje ztěžuje ručně vedené výkopové práce a zpomaluje je. Proto se využívá malá mechanizace. Mimo zcela prozkoumaného sklepa byly částečně odkryty ve čtvercové síti 2 x 2 m čtyři nadzemní stavby, úplně dva zahloubené objekty a jedna pec. Další tři základy nadzemních staveb byly rozpracovány.

Podle písemných pramenů probíhá výzkum vrcholně středověké vesnice Nesvětica zaniklé zřejmě v červenci 1421 při nájezdu radikálních pražských kališníků vedených Janem Želivským. Výprava dobyla, vypálila a vyvraždila Bílinu a Duchcov, poté čekala na posily z Prahy, načež prošla údolím Lomského potoka a stočila se Mostu, který oblehla, ovšem 4. srpna 1421 byla poražena Míšňany a severočeskými katolickými pány v bitvě u Mostu. Opuštěná ves se poté stala zdrojem stavebního materiálu a byla postupně rozebírána, až zcela zanikla. Zůstal po ní název místa a původního katastru v podobě německého Myssplitz (viz císařský otisk stabilního katastru 1842).

Výzkumy na Kutnohorsku (detašované pracoviště Kutná Hora, Hloušecká 609, 284 01 KH; vedoucí R. Šumberová)

Kutnohorské pracoviště ARÚ Praha dlouhodobě zajišťuje archeologickou památkovou péči v regionu Kutná Hora. V roce 2019 byly provedeny záchranné archeologické výzkumy formou dohledu celkem při 185 akcích, přičemž v 93 případech šlo o rodinné domky (tedy akce prováděné ve vlastní režii), 92 akcí bylo řešeno na základě smlouvy nebo objednávky. Kromě regionu Kutná Hora pokračuje po dohodě s ÚAPPŠČ přebírání některých výzkumů v historickém jádru Kolína.

Velká akce v historickém jádru Kolína probíhala přímo na chrámovém návrší, kde pokračovala revitalizace areálu v okolí kostela sv. Bartoloměje, spojená s výstavbou inženýrských sítí, rekonstrukcí odvlhčení a rekonstrukcí Staré školy. Kromě části rozsáhlého etážového pohřebiště městského katedrálního hřbitova (VS1-NV1) byly zkoumány sídlištní situace ze střední doby hradištní, hradby městského opevnění a na ní navázané mladší zástavby objektu tzv. Staré školy (VS1-NV1) a reliktů stavebních konstrukcí katedrály sv. Bartoloměje (VS,NV).

V Kutné Hoře probíhal v roce 2019 po dlouhé době i plošný výzkum přímo ve vlastním historickém jádru, když při adaptaci domů č. p. 37 a 38 na Komenského náměstí na hotel byly odkryty sídlištní situace i doklady proměn obytné a hospodářské zástavby v zadním traktu tří středověkých parcel (VS1-NV2).

Pokračovala také rozsáhlá akce, směřující k revitalizaci areálu Vlašského Dvora v Kutné Hoře. Záchranný výzkum zde probíhal ve spolupráci s NPU, který zajišťoval stavebně-historický průzkum, dokumentující zejména pozůstatky zadních (vnitřních) ostění vstupů do šmiten a dochovaných výběžků nadzemního zdiva dělicích příček šmiten, k jejichž zachycení došlo pod podlahami zvýšeného přízemí JV křídla Vlašského Dvora. Archeologickým výzkumem pak byly zkoumány zasypy pod SZ křídlem Vlašského Dvora, kdy byla ve spodních partiích zasyků zaregistrována příměs specifické pozdně-středověké až raně novověké hutnické keramiky, konkrétně fragmenty použitých muflí (z keramiky zhotovených ochranných krytů, kterými se přiklápěly kupelační misky, tak aby v peci nedošlo ke kontaminaci přepalovaného produktu okolo hořícím topivem), již zmíněné kupelační střepy a části pecních obezdívek. Aktuálně nalezený soubor hutnické keramiky je velmi ojedinělý i v evropském měřítku, rámcově je datován do horizontu 16. - 17. století a dokládá provozování velmi pokročilých a technologicky náročných hutnických procesů.

V severní části intravilánu nedaleko kostela Všech Svatých proběhl záchranný archeologický výzkum části vrcholně středověkého montánního areálu v poloze Pod hřbitovem na Grejfském pásmu v Kutné Hoře. Výzkum těžebního a zpracovatelského areálu odkryl objekty z přelomu 13. – 14. století.

Sledovány byly také početné akce související s rekonstrukcí kanalizace na území města, kdy například v ul. Bartolomějská byla dokumentována jednotlivá horní díla na Oselském pásmu z horizontu 13. – 15. století.

Rozsáhlejší archeologické výzkumy probíhaly i mimo intravilány měst, např. záchranný archeologický výzkum při realizaci čtyř statických sond u kostela sv. Jakuba v Jakubu u Kutné Hory odkryl část etážového pohřebiště vesnického kostela (VS1-NV1) a stavební konstrukce kostela sv. Jakuba (RS4-NV).

Velká pozornost je věnována i akcím soukromých stavebníků, kdy např. záchranný výzkum odkryl části prozatím nedatovaného pravěkého sídliště v poloze Křesetice - k Poličanům, a to jak při zasíťování areálu pro výstavbu RD (kNN, komunikace, kanalizace, voda), tak i navazující privátní výstavbě domků.

Částečně se pracoviště stále podílí také na záchranném výzkumu, zajišťovaném oddělením středověku ARÚ v okolí kostnice v Sedlci a v jejím interiéru. Dlouhodobě zde probíhá zpracování antropologického materiálu z uvedeného výzkumu (již 1830 hrobů) a je připravován projekt na jeho celkové vyhodnocení.

II.10. Pedagogická činnost

Významný podíl činnosti pracovníků ARÚ tvořilo pedagogické působení na vysokých školách. Ve spolupráci s univerzitními pracovišti má ARÚ akreditace doktorských studijních programů v oborech archeologie a antropologie a genetika člověka na PřF Univerzity Karlovy v Praze a v oboru archeologie na Západočeské Univerzitě v Plzni. Pracovníci ARÚ jsou dále členy oborových rad doktorských studijních programů archeologie na FF Univerzity Karlovy v Praze; FF Západočeské univerzity v Plzni; JU v Českých Budějovicích; Slezské univerzitě v Opavě, Trnavské univerzitě v Trnavě, Universität Regensburg (uvádění jsou pouze pracovníci s hlavním pracovním úvazkem v ARÚ). V r. 2019 vedli pracovníci ARÚ celkem 10 bakalářských, 7 magisterských a 23 doktorských prací; v ARÚ bylo zaměstnáno 13 doktorandů v prezenční nebo kombinované formě

studia.

Za účasti specialistů ARÚ se v loňském roce realizovalo 27 bakalářských a magisterských studijních programů na univerzitách v Praze (UK, VŠCHT), Brně (MU), Plzni (ZČU), Českých Budějovicích (JU), Pardubicích (UPCE) a Olomouci (UPOL). Celkem odpřednášeli pracovníci ARÚ na vysokých školách 1245 hodin přednášek a cvičení a vedli řadu bakalářských a magisterských prací.

Mezi bakalářskými studijními programy a obory byly zejména následující:

- Archeologie, Západočeská univerzita v Plzni (Katedra archeologie FF);
- Biologie (Antropologie a genetika člověka), Univerzita Karlova v Praze (Katedra antropologie a genetiky člověka PŘF);
- Historické vědy (Ochrana hmotných památek), Univerzita Pardubice (Katedra historických věd FF);
- Historické vědy (Pravěká a raně středověká archeologie), Univerzita Karlova v Praze (Ústav pro archeologii FF);
- Konzervování - restaurování objektů kulturního dědictví uměleckořemeslných děl (Technologie konzervování a restaurování), Vysoká škola chemicko-technologická Praha (Fakulta chemické technologie);
- Obecná teorie a dějiny umění a kultury (Dějiny umění; Kulturologie), Univerzita Karlova v Praze (FF);
- Historie (Archeologie), Univerzita Palackého Olomouc (Katedra historie FF).

K magisterským studijním programům s účastí pracovníků ARÚ patřily zejména:

- Archeologie, Západočeská univerzita Plzeň (Katedra archeologie FF);
- Biologie (Antropologie a genetika člověka), Univerzita Karlova v Praze (Katedra antropologie a genetiky člověka PŘF);
- Historické vědy (Pravěká a raně středověká archeologie), Univerzita Karlova v Praze (Ústav pro archeologii FF);
- Konzervování - restaurování objektů kulturního dědictví (Technologie konzervování a restaurování objektů kulturního dědictví), Vysoká škola chemicko-technologická Praha (Fakulta chemické technologie);
- Archeologie a muzeologie, Masarykova univerzita Brno (Ústav archeologie a muzeologie).

K doktorským studijním programům s účastí pracovníků ARÚ patřily zejména:

- Archeologie, Západočeská univerzita v Plzni (Katedra archeologie FF)
- Biologie (Antropologie a genetika člověka), Univerzita Karlova v Praze (Katedra antropologie a genetiky člověka PŘF); ARÚ je akreditován jako školící pracoviště.
- Historické vědy (Pravěká a raně středověká archeologie), Univerzita Karlova v Praze (Ústav pro archeologii FF); ARÚ je akreditován jako školící pracoviště.

- Archeologie, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (Ústav archeologie).

ARÚ poskytuje studentům přístup do své knihovny a archivu a ve spolupráci s FF Univerzity Karlovy v Praze školí studenty archeologie na terénních výzkumech. Některé z přednášek se realizují v prostorách pracoviště ARÚ s využitím technického zázemí a vybavení ARÚ. ARÚ Praha se podílí na práci společného pracoviště AV ČR a Univerzity Karlovy (Centrum medievistických studií).

Organizace vzdělávacích kurzů:

Název kurzu: Cyklus přednášek pro veřejnost

Popis: Zajištění a moderování cyklu přednášek z oblasti archeologie, historie, církevních dějin a dějin umění.

Místo a datum: Muzejní a vlastivědný spolek Včela Čáslavská, průběžně během roku

Název kurzu: 8. celostátní pracovní porada pro řadové pracovníky krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy, kteří vykonávají památkovou péči

Popis: Představení AIS ČR pro pracovníky krajských památkových odborů.

Místo a datum: MK ČR, Praha, 24. 10. 2019

Trvání (dní): 1

Název kurzu: Pravidelné přednášky

Popis: Edukační vzdělávací činnost pro střední a základní školy.

Místo a datum: Muzeum Podblanicka Benešov

II.11. Organizace konferencí a účast na nich

ARÚ Praha v r. 2019 vystupoval jako pořadatel nebo spoluorganizátor celkem 6 konferencí, sekcí na kongresech a seminářích (všechny s mezinárodní účastí):

Název akce: Archeologická pracovní skupina východní Bavorsko/západní a jižní Čechy/Horní Rakousko

Datum: 5. – 8. 6. 2019

Místo: Žumberk

Hlavní pořadatel: Kreisarchäologie Deggendorf/District Archaeology Deggendorf

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR Praha, v. v. i.

Počet účastníků: 55

Internetové stránky: www.archaeologie-bay-cz-ooe.de

Kontaktní osoba: Miloslav Chytráček

Název akce: Material Culture in Towns of East Central Europe, I: Material Signs of Identity and Authority. International Medieval Congress

Datum: 1. – 4. 7. 2019

Místo: Kouty u Ledče nad Sázavou, ČR

Hlavní pořadatel: University of Leeds

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR Praha, v. v. i.

Počet účastníků: 20 (sekce)

Internetové stránky: <https://www.imc.leeds.ac.uk>

Kontaktní osoba: Jakub Sawicki

Název akce: 25th EAA Annual Meeting in Bern, Switzerland, 3 sekce organizované pracovníky ARÚ Praha

Datum: 4. – 7. 9. 2019

Místo: Bern, Švýcarsko

Hlavní pořadatel: European Association of Archaeologists

Spolupořadatelé: University of Bern

Počet účastníků: 1800

Internetové stránky: www.e-a-a.org/eea2019

Kontaktní osoba: Michal Ernée, Katarína Kapustka, Jakub Sawicki (spoluorganizátoři sekcí)

Název akce: Archaeologia historica 51, 100 let české a slovenské archeologie středověku

Datum: 23. – 26. 9. 2019

Místo: hrad Křivoklát

Hlavní pořadatel: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Spolupořadatelé: NPÚ, Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Počet účastníků: 112

Internetové stránky: <http://www.arup.cas.cz/?p=32217>

Kontaktní osoba: Jana Maříková-Kubková

II.12. Mezinárodní projekty a spolupráce

Mezinárodní spolupráce v ARÚ měla v r. 2019 několik rovin - společné projekty se zahraničními partnery (mezinárodní projekty, účast na terénních akcích v zahraničí), účast na zahraničních konferencích či mezinárodních konferencích v ČR, studijní pobyty v zahraničí, návštěvy zahraničních badatelů v Praze aj. V r. 2019 se pracovníci ARÚ účastnili řešení těchto mezinárodních projektů; většina z nich byla financována z evropských či jiných zahraničních zdrojů, příp. z interní podpory AV ČR pro mezinárodní spolupráci:

Projekty komunitárních programů EU:

7. rámcový program EU

Název projektu: Visualize to Valorize – For a better utilisation of hidden archaeological heritage in Central Europe

Akronym: VirtualArch

Číslo projektu a identifikační kód: CE947

Typ: Interreg Central Europe

Koordinátor: Landesamt für Archäologie Sachsen, Německo

Řešitel: Mgr. Jan Mařík PhD.

Podíl pracoviště v daném roce (v EUR): 81363

Rok zahájení: 2017 **Rok ukončení:** 2020

Účastnických států: 7 z toho z EU: 7

Spoluřešitelů: 7

Název projektu: PALEoRIDER - Human health and migration in prehistory

Akronym: PALEoRIDER

Číslo projektu a identifikační kód: ERC-2017-COG

Typ: ERC Grants

Koordinátor: Max Planck Institute for the Science of Human History

Řešitel: M. Ernée

Podíl pracoviště v daném roce (v EUR): 1000

Rok zahájení: 2018 **Rok ukončení:** 2022

Účastnických států: 4 z toho z EU: 4

Spoluřešitelů: 5

Projekty v rámci mezinárodních vědeckých programů:

Organizace: Croatian Science Foundation (Chorvatsko); CNRS Dijon (Francie); Université Clermont-Ferrand (Francie)

Název projektu: Corpus architecturae religiosae europeae (IV-X sc) - Corpus architecturae religiosae europeae (IV-X sc.)

Koordinátor: J. Maříková Kubková

Spoluřešitelů: 12

Státy: F, HR, E, I, BE, NL, L, GB, D, CH, P, BH, A, G

Organizace: CNRS

Název projektu: MAFTUR – Mission Archéologique Franco-Turkmène d'Ulug-Dépé – Archaeological excavation in Ulug Depe (Turkmenistan), resto-ration of excavated artefacts

Koordinátor: ARÚ; Centre de Recherches archéologiques Indus- Ba-luchistan, Asie Centrale et Orientale, CNRS a Ústavem pro historické památ-ky v Ašchabádu, Turkmenistán (K. Mamedov)

Spoluřešitelů: 2

Státy: ČR, FR

Typ aktivity: Restoration of excavated artefacts from Ulug De-pe and training of Central Asian conservators.

Celkem bylo v r. 2019 pracovníky ARÚ realizováno 166 zahraničních cest s mnoha aktivními účastmi na mezinárodních konferencích. V jejich rámci bylo předneseno několik desítek přednášek, četné z nich byly přednášky zvané; předloženo bylo také několik desítek posterů.

ARÚ Praha v r. 2019 navštívila řada zahraničních badatelů. Mezi nimi byli:

Jméno vědce; pracoviště, země; obor/specializace

- **D. Banaszak**; MPP (Dziekanowice), PL; archeologie/raný středověk
- **L. Barba**; UMAM Mexiko City, MEX; archeologie/archeologická prospekce
- **H. Benkert**; University of Exeter, UK; archeozoologie
- **M. Biborski**; Laboratorium Archeometalurgii i Konserwacji Zabytków Instytutu Archeologii UJ, PL; konzervace, archeologie
- **P. Bisták**; Památkový úřad, SK; památková péče
- **K. Daňová**; ARÚ Nitra, SK; archeologie
- **C. Dunning**; ArchaeoConcept, CH; management archeologického dědictví
- **S. Eichert**; Naturhistorisches Museum Wien, AU; digital humanities
- **D. Fuller**; University College London, UK; archeologie, archeobotanika
- **M. Furmanek**; Univerzita Wrocław, PL; archeologie
- **T. Gralak**; Instytut Archeologii Uniwersytet Wrocławskiego, PL; archeologie, doba bronzová
- **Ü. Güder**; Çanakkale Onsekiz Mart University, TR; archeometalurgie
- **W. Haak**; Max-Planck-Institut Jena; GE; aDNA
- **A. Haluszko**; Univerzita Wrocław, PL; antropologie
- **K. Harmadyová**; Městské muzeum Bratislava, SK; středověká archeologie, hrad Děvín
- **V. Heyd**; University of Helsinki, FI; archeologie, izotopové analýzy
- **K. Hladíková**; Univerzita Bratislava, SK; archeologie
- **M. Kara**; IAE PAN Poznań, PL; archeologie/raný středověk
- **T. Krzystofiak**; MPP (Giecz), PL; archeologie/raný středověk
- **A. Marciszak**; University of Wrocław, PL; archeozoologie, paleontologie
- **M. Matla**; Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, PL; archeologie, historie
- **G. Neumann**; MPI Jena, DE; paleopatogeny
- **D. Orton**; University of York, UK; archeozoologie, archeogenetika
- **L. Papac**; Max-Planck-Institut Jena; GE; aDNA
- **I. Parra**; Ministerio de Cultura Perú, Dirección Desconcentrada de Cultura de Cusco, PE; environment
- **A. Posluschny**; Keltenwelt am Glauberg, DE; pravěká archeologie, GIS
- **A. Rašová**; STU Bratislava, SK; geomatika
- **S. Schiffels**; MPI Jena, DE; archeogenetika
- **I. Sobkowiak-Tabaka**; Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, PL; pravěká archeologie, nerostné suroviny
- **M. Spyrou**; MPI Jena, DE; paleopatogeny
- **A. Watzinger**; ACDH – Austrian Centre for Digital Humanities, AU; digital humanities
- **A. Wyrwa**; MPP (Dziekanowice), PL; archeologie/raný i vrcholný středověk
- **V. Zavyalov**; Archeologický ústav RAV v Moskvě, RU; archeometalurgie

Mezinárodní spolupráce je usnadňována dvoustrannými dohodami, na jejichž základě může docházet k organizaci společných projektů, vzájemných návštěv a konferencí. Dohodu tohoto typu má ARÚ Praha s těmito institucemi:

1. The European Association of Archaeologists

Země: ČR

Téma spolupráce: činnost sekretariátu EAA, jeho sídlo v Archeologickém ústavu AV ČR v Praze.

2. Archeologický ústav SAV Nitra

Země: Slovensko

Téma spolupráce: spolupráce při řešení společných úkolů výzkumu.

3. Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, Bratislava

Země: Slovensko

Téma spolupráce: raně středověké osídlení střední Evropy – organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

4. Instytut archeologii i etnologii PAN, Warszawa

Země: Polsko

Téma spolupráce: výzkum kulturních změn střední Evropy v pravěku a raném středověku – organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

5. Instytut archeologii, Uniwersytet Wroclawski, Wroclaw

Země: Polsko

Téma spolupráce: výzkum kulturních změn střední Evropy v paleolitu- výzkum kulturního vývoje v rámci pleistocénní přírody, organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

6. Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń

Země: Polsko

Téma spolupráce: výzkum kulturních změn střední Evropy v pravěku a raném středověku- organizace společných konferencí a projektů, publikace výsledků.

7. Zamek Królewski na Wawelu, Krakow

Země: Polsko

Téma spolupráce: výměna pracovníků, problematika organizace a metodiky archeologických výzkumů, inventarizace a ochrana arch. památek, konzervace a restaurování arch. nálezů, prezentace archeologických nálezů, publikace výsledků výzkumů.

8. Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, Instytucja Samorządu Wojewódstwa Wielkopolskiego

Země: Polsko

Téma spolupráce: Interdisciplinární bádání a výzkum kulturních změn, výměna pracovníků.

9. Staatlichen Museum für Archäologie Chemnitz, Landesamt für Archäologie, Sachsen

Země: Německo

Téma spolupráce: Realizace společné mezinárodní výstavy Sonah-so fern. Beziehungsgeschichten zwischen Sachsen und Böhmen. Workshopy, výměna pracovníků a vzájemná spolupráce na budoucích projektech.

10. Stiftung Schleswig-Holsteinische Landesmuseen Schloss Gottorf, Schleswig. Zentrum für Baltische und Skandinavische Archäologie

Země: Německo

Téma spolupráce: Společně řešené téma Celtic oppida among other hillforts. Výměna pracovníků a vzájemná výměna informací při přípravě nadnárodně zaměřených témat.

11. Max Planck Institute for the Science of Human History in Jena, Department of Archaeogenetics, Germany

Země: Německo

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

12. Römisch-Germanisches Zentralmuseum, Forschungsinstitut für Vor- und Frühgeschichte, Ernst-Ludwig-Platz 2, 55116 Mainz, Deutschland

Země: Německo

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

13. University of Kordofan, Elobeid, Sudan

Země: Sudan

Téma spolupráce: Project The African pastoralism from a genetico morphometric and linguistic perspective.

14. Natural History Museum Vienna

Země: Rakousko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information.

15. Human Behavioral Ecology and Archaeometry laboratory (IDEA lab), Human Behavioral Ecology and Archaeometry laboratory, Hacettepe University Advanced technologies application and Research Centre

Země: Turecko

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology, anthropology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, and exchange of research and education materials, publications and academic information.

16. University of Khartoum, Directorate of Museums

Země: Súdán

Téma spolupráce: Joint research activities and scientific collaboration on the field of archaeology and related disciplines, student and postdoctoral fellow exchange between the parties, organization and participation in seminars, workshops and conferences, short term academic exchange, exchange of research and education materials, publications and academic information, supporting joint collection of biological material for mutual interest, preparation of joint publications on the biodiversity of the Republic of the Sudan and other related fields of research.

II.13. Popularizační činnost

Pracovníci ARÚ Praha realizovali samostatně nebo ve spolupráci s dalšími institucemi mnoho popularizačních akcí. Kromě desítek přednášek pro veřejnost či školy bylo v r. 2019 realizováno přes 30 dalších akcí, tj. výstav a televizních či rozhlasových vystoupení.

Archeologický ústav v Praze a stoleté výročí od jeho založení

V listopadu r. 1919 byl založen Státní archeologický ústav, předchůdce dnešních ústavů AV ČR v Praze, v Brně a v Nitře. Významné jubileum bylo během r. 2019 pravidelně připomínáno v novinových článkách, časopisech (vyšla zhruba desítka článků), v televizních reportážích a během veřejných přednášek významných hostů, či během vědeckých konferencí. Stoleté výročí jsme si společně s Archeologickým ústavem v Brně připomněli (viz níže) stánkem na jedné z největších popularizačních akcí AV ČR, během Veletrhu vědy 2019 v pražských Letňanech.

K významnému jubileu byla vytvořena pamětní medaile s vyobrazením zakladatele a prvního ředitele ústavu prof. Lubora Niederla. Autorkami medaile byly Veronika Adamcová a Kristína Šánová ze Střední uměleckoprůmyslové školy Jablonec nad Nisou.

Pro rok 2019 byl týmem pracovníků ARÚ vytvořen kalendář s fotografiemi z archivu ARÚ Praha – *Už sto let zde ... For a Hundred Years ... Archeologický ústav v Praze 1919-2019*.

Tým spoluautorů pod vedením M. Kuny, M. Starcové a J. Maříkové Kubkové připravil knihu *Sto let v archeologii. Objevy, nálezy a expedice Archeologického ústavu v Praze 1919-2019*, která před koncem roku vyšla v nakladatelství Academia. K výročí vznikl též dokumentární film s názvem *Pod povrchem – stoleté působení Archeologického ústavu* (vyrobila Best Sequence, s. r. o.) a virtuální výstava 100 let Archeologického ústavu v Praze, mapující jeho historii (<https://exhibition.indihu.cz/view/100letARU/start>). Stoletému výročí byl věnován celý díl oblíbeného pořadu ČT Historie.cs (*Století československé archeologie*), dále mu byl věnován pořad Planetárium v Českém rozhlase (*100 let pražského Archeologického ústavu*) a celý díl oblíbeného pořadu Devadesátka ČT24 (*100 let Archeologického ústavu Praha*).

Na začátku podzimu byla oslavě výročí věnována mezinárodní konference na hradě Křivoklát – *100 let české a slovenské archeologie středověku*. V první polovině prosince 2019 uspořádal ARÚ Praha v budově AV ČR, Národní 3, za účasti vedení AV ČR slavnostní konferenci *100 let moderní archeologie. Slavnostní konference k výročí Archeologického ústavu AV ČR*, na které zazněla důležitá témata řešená v současnosti vědeckými pracovníky.

Archeologický ústav na Veletrhu vědy 2019

ARÚ Praha se tak jako v minulých letech zúčastnil v r. 2019 Veletrhu vědy (6. – 8. 6. 2019 v areálu PVA Expo Praha-Letňany) v pražských Letňanech, tentokrát ve spolupráci s brněnským Archeologickým ústavem. Pracovníci Restaurátorských laboratoří ARÚ Praha a ARÚ Brno si ke stoletému výročí od založení Státního archeologického ústavu připravili velmi úspěšnou prezentaci několika různých výrobních postupů. Návštěvníci festivalu pak měli možnost sledovat zhotovení drobného raně středověkého šperku, sami si mohli vyzkoušet výrobu keramických nádobek a kachlů, zkusit svou zručnost u některých textilních technik, nebo si vyrobit vlastní středověkou kovovou ozdobu. Kromě toho se zájemci dozvěděli spoustu zajímavostí o restaurování archeologických nálezů, které v době mezi vyzvednutím ze země a vystavením v muzejní expozici procházejí složitým procesem stabilizace a konzervace. Díky němu se i velice křehké a často značně poškozené archeologické nálezy zachrání a uchovají jak pro vědecké zkoumání, tak pro poučení široké veřejnosti.

Týden vědy a techniky a pražský Archeologický ústav v r. 2019

V týdnu 11. - 17. 11. 2019 proběhl náš vůbec největší vědecký festival - Týden vědy a techniky AV ČR. ARÚ Praha tentokrát nabídnul návštěvu Keramické laboratoře v hlavní budově, Letenská 4. Mezi základní restaurátorské zákroky patří čištění, vyhledávání, slepování, doplňování ztrát a barvení doplněných míst nádob. Záměrem akce bylo ukázat, jak probíhá oživení naší dávné minulosti. Právě keramika byla a je důležitou součástí každodenního života po tisíciletí. Vypovídá o životě našich předků a je zásadní pro rekonstrukci dlouhodobého vývoje a technické úrovně, podle tvaru nádob a jejich typické výzdoby byly dokonce pojmenovány některé archeologické kultury. V laboratoři dochází k proměně vykopaných střepů v původní keramické nádoby. Zájemci ze škol a široké veřejnosti navštěvovali laboratoř po celý týden.

Archeologický ústav a Mezinárodní den archeologie 2019

V sobotu 19. 10. 2019 se ARÚ Praha opět zapojil do mezinárodního festivalu, věnovaného archeologii (<https://www.archaeological.org/archaeologyday>). Tradičně bylo možné navštívit společně s Filipem Velímským Archeologické hrátky na Hrádku v Čáslavi a opět byla možnost netradičního poznání Sázavského kláštera. Po stopách archeologických výzkumů s náhledem do prostředí Kingdom Come: Deliverance v Sázavě zájemce provedl Daniel Dvořáček.

Další vybrané popularizační aktivity:

Akce: 90' ČT24

Popis: 100 let Archeologického ústavu Praha

Hlavní organizátor: ČT 24

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Místo a datum konání: 22. 11. 2019

Akce: Rozhovor pro média

Popis: Hrob „bojovníka“ na Pražském hradě; <https://www.bbc.com/news/world-europe-50082866>

Hlavní organizátor: BBC

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Místo a datum konání: 28. 10. 2019

Akce: Historie.cs

Popis: Století československé archeologie

Hlavní organizátor: ČT 24

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Místo a datum konání: 14. 9. 2019

Akce: Historie.cs

Popis: Virtuální archeologie

Hlavní organizátor: ČT 24

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Místo a datum konání: 25. 5. 2019

Akce: Rozhovor pro média

Popis: Velká Morava a Pražský hrad, rozhovor k výstavě a přednášce

Hlavní organizátor: Slovácké muzeum v Uherském Hradišti

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Místo a datum konání: Památník velké Moravy ve Starém Městě u Uh. Hradiště, 17. 10. 2019

Akce: Nové objevy letecké archeologie na Podřipsku

Popis: Přednáška pro veřejnost v rámci akce „Královské večery“

Hlavní organizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Spoluorganizátor: Městský úřad v Králově Dvoře

Místo a datum konání: Knihovna Králův Dvůr, 24. 1. 2019

Akce: Přednáška

Popis: Přednáška o záchranném archeologickém výzkumu na obchvatu Slaný-Velvary

Hlavní organizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Spoluorganizátor: Slánská akademie volného času

Místo a datum konání: Slaný, 7. 12. 2019

Akce: Pořady v ČRO

Popis: Katedrála viditelná a neviditelná

Hlavní organizátor: ČRoVltava, Plus

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Místo a datum konání: 23. 5. a 28. 9. 2019

Akce: Přednáška

Popis: Přemyslovci, elity a obyčejní lidé. Archeologický, bioarcheologický a genetický průzkum raně středověké populace

Hlavní organizátor: 1. lékařská fakulta UK

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Akce: Přednáška

Popis: Archeologický výzkum u kostnice v Kutné Hoře-Sedlci

Hlavní organizátor: Společnost přátel starožitností

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Akce: Přednáška

Popis: APOSTOLUS 2016–2018, Czech Armenian project of geophysical measurements and documentation of archaeological sites – APOSTOLUS 2016 – 2018, Чешско-армянский проект геофизических измерений и документирования археологических памятников

Hlavní organizátor: Prezidium Národní akademie věd Republiky

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Akce: Přednáška

Popis: Život a smrt v mladší době kamenné. Přednáška Neolit ve východních Čechách.

Hlavní organizátor: Východočeské muzeum v Pardubicích

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Akce: Mikroforum

Popis: Hodinové interview pořadu stanice ČR Dvojka o moderních metodách archeologie

Hlavní organizátor: Český rozhlas

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Akce: Aplikace pro OS Android

Popis: Aplikace, průvodce po hradištích, jsou určeny pro OS Android a zahrnují navigační funkce Google maps. Tyto i další aplikace je možno získat na: <https://play.google.com/store/apps/developer?id=Virtual+History>

Hlavní organizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Akce: Přednáška

Popis: Germáni ve středních Čechách. Přednáška pro obyvatele z Holubic a okolí o pravěkém a protohistorickém osídlení obce

Hlavní organizátor: Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Akce: Přednáška

Popis: Přednáška o aktuálních poznatcích o Vyšehradě pro licencované průvodce, Staré purkrabství, 8. 10. 2019

Hlavní organizátor: Ředitelství NKP Vyšehrad, Pražská informační služba

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Akce: Přednáška

Popis: Konference o výsledcích programu Strategie AV 21. Přednáška o výzkumném programu „Evropa a stát“

Hlavní organizátor: Parlament ČR

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Akce: Výstava

Popis: Výstava Strategie AV21. Spolupráce na výstavě pro Parlament ČR.

Hlavní organizátor: Parlament ČR

Spoluorganizátor: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

III. Hodnocení další a jiné činnosti

Podle své zřizovací listiny ARÚ žádnou další či jinou činnost nemá.

IV. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření

Auditorská zpráva z roku 2019 neobsahovala žádné připomínky nebo upozornění na nedostatky.

V. Finanční informace

Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj, jsou obsaženy v auditorské zprávě (Příloha 1).

VI. Předpokládaný vývoj činnosti ARÚ Praha

V současné době řeší ARÚ Praha vysoký počet účelově podporovaných projektů. Nastavení řešených témat směřuje do několika období, která jsou dlouhodobě s ARÚ Praha propojena (neolit, eneolit, doba bronzová, mladší doba železná), objevují se i některá průřezová témata.

Jednotlivá vědecká oddělení a pracovní skupiny (strategické týmy) nadále rozvíjí vlastní terénní výzkum, ať už v souvislosti s tzv. záchrannými či s tzv. badatelskými výzkumy. V r. 2019 došlo k celé řadě objevů během záchranných akcí (např. výzkum před výstavbou obchvatu Slaného) i badatelských výzkumů (např. výzkum na Vyšehradě). Výsledky těchto výzkumů budou zcela jistě zahrnuty do momentálně probíhajících či plánovaných vědeckých projektů.

V r. 2019 se podařilo získat pro příštích několik let od AV ČR důležitou finanční podporu pro dva mezinárodně úspěšné týmy. M. Ernée může díky Akademické prémii nadále rozvíjet spolupráci s Max Planck Institute, L. Varadzin vytvořil díky podpoře *Luminy quaeruntur* mezinárodní tým odborníků, který bude zkoumat neolitickou lokalitu Šakadúd v Súdánu (ve spolupráci s University College London, UCL).

Zahraniční spolupráce tvoří v současné době zcela standardní součást aktivit ARÚ. V posledních letech byly vzájemné vztahy s klíčovými zahraničními partnery upraveny formou *Memorand of understanding* (MOU). Dále máme v plánu klást důraz na rozvoj paritní spolupráce se špičkovými pracovišti v zahraničí (ke kterým patří např. Max Planck Institut v Jeně, UCL, atd.) a na účelné navazování spolupráce s novými zahraničními pracovišti. Předpokládá se stabilní rozvoj spolupráce s vysokými školami.

Pro vědecké pracovníky, kteří chtějí „nastartovat“ nové nosné téma, jenž vyústí k podání projektu do grantových soutěží, byla již před dvěma lety vytvořena interní *Podpora interních projektů* (PIP). Tento způsob podpory poběží i do budoucna.

Vedení ARÚ Praha samozřejmě vnímá jako důležitou výzvu hledání mladých vědeckých pracovníků. To ostatně umožňuje podpora PPLZ nebo projekt Otevřená věda (od roku 2005), které nabízí AV ČR.

VII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

ARÚ Praha není organizací, která by se speciálně zabývala problematikou životního prostředí v užším slova smyslu. Pokud bychom však do sféry životního prostředí zahrnuli i kulturní dědictví, můžeme roli ARÚ považovat za poměrně významnou; tímto tématem se podrobněji zabýváme v kap. II.8.

Dodržování předpisů v oblasti životního prostředí v ARÚ, např. při práci s chemikáliemi v restaurátorských laboratořích nebo při terénních výzkumech, je samozřejmostí a nedošlo zde k žádným pochybením.

VIII. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů

Pracovně právní vztahy na pracovištích ARÚ upravují Organizační, Pracovní a Provozní řády. Tyto řády jsou dostupné na úřední desce v rámci vnitřní počítačové sítě ARÚ; pracovníci jsou bezodkladně informováni o každé případné změně. ARÚ umožňuje svým pracovníkům účast na jazykových kurzech pořádaných v rámci AV ČR.

IX. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

V r. 2019 poskytl ARÚ informace o své činnosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů v následujícím počtu případů:

- Počet podaných žádostí o informace: 7

(i) Ing. Zlata Pěčová (27. 2. 2019): Žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve zn. pozd. předp. o poskytnutí informací ohledně území s archeologickými nálezy týkajícími se výkopových prací na pozemku p. p. č. 86 v k. ú. a obci Velenice u Zákup. Informace byly žadateli zpřístupněny dne 6. 3. 2019.

(ii) Jiří Krejza – (23. 4. 2019): Žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve zn. pozd. předp. o přijetí oznámení týkající se zemních (výkopových) prací, oznámení nálezů a provedení záchranného archeologického výzkumu na pozemcích p. č. 146, p. č. 143, p. č. 144, p. č. 145, p. č. 87, p. č. 7/1, p. č. 6/1, p. č. 189, p. č. 317, p. č. 323, p. č. 272/2, p. č. 38, p. č. 26/1 (vlastník obec Velenice) a pozemcích p. č. 13, p. č. 14 (vlastník Naaková Lucie, Duchcovská 415/88f, Řetenice, 415 03 Teplice) k.ú. Velenice u Zákup. Informace byly žadateli sděleny dne 9. 5. 2019.

(iii) Mgr. Petr Vodehnal (20. 5. 2019): Žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve zn. pozd. předp. o poskytnutí informace, zda bylo rozhodnuto o změně využití inzertních ploch dle podnětu zřizovatele a doporučení Dozorčí rady, zda v souvislosti s tím byla vypovězena nájemní smlouva uzavřená s AGENTUROU PROVÁS, s.r.o. na tyto inzertní plochy a kdy případně uplyne výpovědní doba. Informace byly žadateli sděleny dne 27. 5. 2020.

(iv) Petra Kletečková (10. 7. 2019): Žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve zn. pozd. předp. o informaci, zda byla udělena pokuta za nesplnění oznamovací povinnosti obci Obora okr. Tachov, v jaké výši a kdy byla zaplacená. Informace byly žadateli sděleny dne 18. 7. 2019.

(v) Mgr. Petr Vodehnal (19. 7. 2019): Žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve zn. pozd. předp. o poskytnutí informace, zda byla vypovězena nájemní smlouva uzavřená s AGENTUROU PROVÁS, s.r.o. na pronájem inzertních ploch na adrese Letenská 4, Praha 1, zapsané v KN na LV č. 140, pro k.ú. Malá Strana a jak bylo rozhodnuto o změně využití výše uvedených inzertních ploch dle podnětu zřizovatele a doporučení dozorčí rady. Informace byly žadateli sděleny dne 8. 8. 2020.

(vi) Ing. Dana Lesak (3. 9. 2019): Žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve zn. pozd. předp. o poskytnutí dokumentu ARUP-11896/2019 a o sdělení, na základě jakého řízení byl dokument poskytnut, komu byl poskytnut a proč jej neobdržela Obec Obora. Informace byly žadateli sděleny dne 3. 9. 2019.

(vii) Roman Abušínov (9. 10. 2019): Žádost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve zn. pozd. předp. o informaci týkající se oznámení stavebního záměru na území s archeologickými nálezy na k.ú. Dobrošov u Hrazan, Klisinec, Kovářov a Pechova Lhota. Informace byly žadateli sděleny dne 18. 10. 2019.

- Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádostí: 0
- Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- Opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí ARÚ o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které ARÚ vynaložil: 0
- V souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na právní zastoupení: 0
- Výčet poskytnutých výhradních licencí: 0
- Počet stížností podaných podle §16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 0
- Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: -

Přílohy

1. Zpráva auditora o ověření účetní závěrky za rok 2019
2. Účetní závěrka za rok 2019

ZPRÁVA AUDITORA

k účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2019

Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i.

Adresát zprávy:

Statutární orgán společnosti Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i.

IČ: 67985912: Mgr. Jan Mařík, ředitel organizace

Se sídlem: Letenská 123/4, Praha 1, PSČ 118 00

AUDIT COMPANY

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky organizace Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i. (dále také „organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2019, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12. 2019, a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Společnosti jsou uvedeny v bodě A. přílohy této účetní závěrky.

„Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizace Archeologický ústav AV ČR Praha, v.v.i. k 31.12.2019, nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2019 v souladu s českými účetními předpisy.“

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Společnosti nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

AUDIT COMPANY

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě (dle ISA720 - soulad výroční zprávy)

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá statutární orgán organizace.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s auditem účetní závěrky seznámení se s ostatními informacemi a posouzení, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během provádění auditu nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tj. zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilo ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a
- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy.

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Společnosti, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.

Odpovědnost ředitele organizace, Rady instituce a dozorčí rady za účetní závěrku

Statutární orgán odpovídá za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je statutární orgán organizace povinen posoudit, zda je Společnost schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy je plánováno

AUDIT COMPANY

zrušení organizace nebo ukončení její činnosti, resp. kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Institut veřejné kontroly v organizaci zajišťuje Rada instituce, která schvaluje výroční zprávu a účetní závěrku.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Instituci odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Společnosti relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti představenstvo Společnosti uvedlo v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky představenstvem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace

AUDIT COMPANY

existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Společnosti nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Společnosti nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Společnost ztratí schopnost nepřetržitě trvat.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat statutární orgán, Radu instituce a dozorčí radu organizace mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

V Praze dne 18.5.2020

Ing. Ivana Hlaváčková, auditorské oprávnění č.2300
Statutární auditor odpovědný za provedení auditu

ACONTIP s.r.o.
auditorské oprávnění č. 547
se sídlem Daliborova 380/9, PSČ 102 00 Praha 10
DIČ: CZ01709585

Nedílnou součástí této zprávy jsou účetní výkazy sestavené k 31.12.2019: rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha k ÚZ.

AUDIT COMPANY

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2019

IČO

67985912

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

Položka			Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název	Účt. sk.		k 01.01.2019	k 31.12.2019
A	A.Dlouhodobý majetek celkem		001	38 204	37 089
A.I	I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem		002	4 449	3 573
A.I.1	1.Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje		003	0	0
A.I.2	2.Software		004	3 886	2 936
A.I.3	3.Ocenitelná práva		005	60	411
A.I.4	4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek		006	153	153
A.I.5	5.Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek		007	0	0
A.I.6	6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek		008	350	73
A.I.7	7.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek		009	0	0
A.II	II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem		010	125 992	126 314
A.II.1	1.Pozemky		011	913	913
A.II.2	2.Umělecká díla, předměty a sbírky		012	0	0
A.II.3	3.Stavby		013	49 790	50 087
A.II.4	4.Hmotné movité věci a jejich soubory		014	64 610	65 287
A.II.5	5.Pěstitelské celky trvalých porostů		015	0	0
A.II.6	6.Dospělá zvířata a jejich skupiny		016	0	0
A.II.7	7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek		017	10 257	9 846
A.II.8	8.Ostatní dlouhodobý hmotný majetek		018	181	181
A.II.9	9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek		019	241	0
A.II.10	10.Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek		020	0	0
A.III	III.Dlouhodobý finanční majetek celkem		021	0	0
A.III.1	1.Podíly - ovládaná nebo ovládající osoba		022	0	0
A.III.2	2.Podíly - podstatný vliv		023	0	0
A.III.3	3.Dluhové cenné papíry držené do splatnosti		024	0	0
A.III.4	4.Zápůjčky organizačním složkám		025	0	0
A.III.5	5.Ostatní dlouhodobé zápůjčky		026	0	0
A.III.6	6.Ostatní dlouhodobý finanční majetek		027	0	0
A.IV	IV.Oprávký k dlouhodobému majetku celkem		028	-92 237	-92 798
A.IV.1	1.Oprávký k nehmot. výsl. výzkumu a vývoje		029	0	0
A.IV.2	2.Oprávký k softwaru		030	-3 659	-1 995
A.IV.3	3.Oprávký k ocenitelným právům		031	-13	-58
A.IV.4	4.Oprávký k DDNM		032	-153	-153
A.IV.5	5.Oprávký k ostatnímu DNM		033	0	0
A.IV.6	6.Oprávký ke stavbám		034	-22 908	-23 900
A.IV.7	7.Oprávký k sam. movitým věcem a souborům hm. mov. věci		035	-55 247	-56 846
A.IV.8	8.Oprávký k pěstitelským celkům trvalých porostů		036	0	0
A.IV.9	9.Oprávký k zákl. stádu a tažným zvířatům		037	0	0
A.IV.10	10.Oprávký k DDHM		038	-10 257	-9 846
A.IV.11	11.Oprávký k ostatnímu DHM		039	0	0
B	B.Krátkodobý majetek celkem		040	61 091	63 431
B.I	I.Zásoby celkem		041	2 933	2 047
B.I.1	1.Materiál na skladě		042	224	11
B.I.2	2.Materiál na cestě		043	0	0
B.I.3	3.Nedokončená výroba		044	299	0
B.I.4	4.Polotovary vlastní výroby		045	0	0
B.I.5	5.Výrobky		046	2 405	2 030
B.I.6	6.Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny		047	6	6
B.I.7	7.Zboží na skladě a v prodejnách		048	0	0
B.I.8	8.Zboží na cestě		049	0	0
B.I.9	9.Poskytnuté zálohy na zásoby		050	0	0

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2019

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb. ve
znění pozdějších předpisů

ICO
67985912

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Položka			Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název	Účt. sk.		k 01.01.2019	k 31.12.2019
B.III	III.Krátkodobé závazky celkem		103	23 009	21 415
B.III.1	1.Dodavatelé		104	12 665	7 420
B.III.2	2.Směnky k úhradě		105	0	0
B.III.3	3.Přijaté zálohy		106	44	43
B.III.4	4.Ostatní závazky		107	7	59
B.III.5	5.Zaměstnanci		108	3 122	3 439
B.III.6	6.Ostatní závazky vůči zaměstnancům		109	25	51
B.III.7	7.Závazky k institucím SZ a VZP		110	1 689	1 871
B.III.8	8.Daň z příjmů		111	60	0
B.III.9	9.Ostatní přímé daně		112	496	572
B.III.10	10.Daň z přidané hodnoty		113	0	61
B.III.11	11.Ostatní daně a poplatky		114	3	65
B.III.12	12.Závazky ze vztahu k SR		115	4 175	7 036
B.III.13	13.Závazky ze vztahu k rozpočtu ÚSC		116	0	0
B.III.14	14.Závazky z upsaných nesplacených cen. papírů a podílů		117	0	0
B.III.15	15.závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti		118	0	0
B.III.16	16.Závazky z pevných term. operací a opcí		119	0	0
B.III.17	17.Jiné závazky		120	59	70
B.III.18	18.Krátkodobé úvěry		121	0	0
B.III.19	19.Eskontní úvěry		122	0	0
B.III.20	20.Vydané krátkodobé dluhopisy		123	0	0
B.III.21	21.Vlastní dluhopisy		124	0	0
B.III.22	22.Dohadné účty pasivní		125	666	728
B.III.23	23.Ostatní krátkodobé finanční výpomoci		126	0	0
B.IV	IV.Jiná pasiva celkem		127	3 616	6 611
B.IV.1	1.Výdaje příštích období		128	220	177
B.IV.2	2.Výnosy příštích období		129	3 396	6 434
	PASIVA CELKEM		130	99 296	100 520

Razítko :

Odpovědná osoba (statutární zástupce) :

Osoba odpovědná za sestavení :

Mgr. Jan Mařík, Ph.D., ředitel

Naděžda Pulcová, vedoucí THS

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v. v. i.

Podpis odpovědné osoby :

Podpis osoby odpovědné za sestavení :

Letenská 4, 118 01 Praha 1

IČO: 67985912 DIČ: CZ67985912

3

Právní forma účetní jednotky :

Předmět podnikání :

v. v. i.

Výzkum a vývoj v oblasti společenských a
humanitních věd.

Okamžik sestavení : 11. května 2020

Výkaz zisku a ztráty VVI

Od 01.01.2019 do 31.12.2019

IČO

67985912

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

Položka			Číslo řádku	Činnost		
Číslo	Název	Účt. sk.		Hlavní	Další	Jiná
A	A. Náklady					
A.I	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	002		60 911	0	0
A.I.1	1. Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. dodávek	003		6 605	0	0
A.I.2	2. Prodané zboží	004		0	0	0
A.I.3	3. Opravy a udržování	005		9 187	0	0
A.I.4	4. Náklady na cestovné	006		2 005	0	0
A.I.5	5. Náklady na reprezentaci	007		322	0	0
A.I.6	6. Ostatní služby	008		42 792	0	0
A.II	II. Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace	009		375	0	0
A.II.7	7. Změny stavu zásob vlastní činnosti	010		375	0	0
A.II.8	8. Aktivace materiálu, zboží a vnitřnorg. služeb	011		0	0	0
A.II.9	9. Aktivace dlouhodobého majetku	012		0	0	0
A.III	III. Osobní náklady	013		80 058	0	0
A.III.10	10. Mzdové náklady	014		58 903	0	0
A.III.11	11. Zákonné sociální pojištění	015		18 549	0	0
A.III.12	12. Ostatní sociální pojištění	016		0	0	0
A.III.13	13. Zákonné sociální náklady	017		2 507	0	0
A.III.14	14. Ostatní sociální náklady	018		99	0	0
A.IV	IV. Daně a poplatky	019		120	0	0
A.IV.15	15. Daně a poplatky	020		120	0	0
A.V	V. Ostatní náklady	021		1 614	0	0
A.V.16	16. Smluvní pokuty, úroky z prodlení, ost.pokuty a penále	022		1	0	0
A.V.17	17. Odpisy nedobytné pohledávky	023		0	0	0
A.V.18	18. Nákladové úroky	024		0	0	0
A.V.19	19. Kurzové ztráty	025		51	0	0
A.V.20	20. Dary	026		0	0	0
A.V.21	21. Manka a škody	027		0	0	0
A.V.22	22. Jiné ostatní náklady	028		1 562	0	0
A.VI	VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a OP	029		4 834	0	0
A.VI.23	23. Odpisy dlouhodobého majetku	030		4 832	0	0
A.VI.24	24. Prodaný dlouhodobý majetek	031		0	0	0
A.VI.25	25. Prodané cenné papíry a podíly	032		0	0	0
A.VI.26	26. Prodaný materiál	033		0	0	0
A.VI.27	27. Tvorba a použití rezerv a opravných položek	034		2	0	0
A.VII	VII. Poskytnuté příspěvky	035		0	0	0
A.VII.28	28. Poskytnuté členské příspěvky a příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami	036		0	0	0
A.VIII	VIII. Daň z příjmů	037		-60	0	0
A.VIII.29	29. Daň z příjmů	038		-60	0	0
	Náklady celkem	039		147 852	0	0

Příloha k závěrce roku 2019

1)

a)

informace o účetní jednotce

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i. je veřejná výzkumná instituce se sídlem na adrese Praha 1, Letenská 4/123. Má další detašovaná pracoviště na těchto adresách :

Pražský Hrad, Jiřská ul. čp. 2
Kutná Hora, Hloušecká 609, 284 01 Kutná Hora
Praha 2 - Vyšehrad, Štulcova 4
Žatec, Fügnerova 1100
Praha 8, V Holešovičkách 41
Opava, Bezručovo náměstí 1
Kvílice 1, 273 75 pošta Třebíz
Závist, Dolní Břežany - Lhota 58
Bylany u Kutné Hory

IČ 67985912

DIČ CZ67985912

hlavní předmět činnosti

Účelem zřízení ARÚP je uskutečňovat vědecký výzkum v oblasti archeologie a souvisejících oborů, přispívat k využití jeho výsledků a zajišťovat infrastrukturu výzkumu. Předmětem hlavní činnosti je vědecký výzkum v oblasti archeologického terénního výzkumu, technické, laboratorní, restaurátorské a vědecké zpracování a interpretace získaných souborů pramenů a informací, rozvoj archeologické teorie, metod, metodiky a informatiky, koordinace záchranné archeologické činnosti, provádění záchranných archeologických výzkumů, budování centrální archeologické informační databáze a odborné archeologické knihovny. Získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává vědecké publikace, provádí konzultační a poradenskou činnost a poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení. Ve spolupráci s VŠ uskutečňuje doktorské studijní programy a vychovává vědecké pracovníky. V rámci své činnosti rozvíjí mezinárodní spolupráci včetně organizování společného výzkumu. Pořádá vědecká setkání, konference, semináře.

hospodářská a další činnost

ARÚP hospodářskou ani další činnost nevykonává.

statutární orgány

Ředitelem a statutárním zástupcem byl od 1. června 2017 do 31. května 2022 jmenován Mgr. Jan Mařík, Ph.D.

Dne 14. prosince 2016 byla shromážděním vědeckých pracovníků zvolena rada ARÚP pro pětileté funkční období v tomto složení:

předseda rady - doc. PhDr. Luboš Jiráň, CSc.

místopředseda rady - Mgr. Petr Květina, Ph.D.

tajemník rady - Mgr. Barbora Machová

interní členové - Mgr. Gabriela Blažková, Ph.D., PhDr. Helena Březinová, Ph.D., Mgr. Jaroslav Řídký, Ph.D.

externí členové - doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D., doc. Mgr. Karel Nováček, Ph.D., doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D.

oceňování majetku a závazků

Jednotlivé složky majetku se oceňují v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění. Majetek lze pořídit nákupem (pořizovací cena), vlastní činností (náklady na pořízení), darováním, zjištěním přebytku při inventarizaci (reprodukční pořizovací cena např. odborný posudek nebo cena obvyklá v místě a čase). Závazky jsou oceněny jmenovitou hodnotou.

Zásoby jsou při pořizování oceňovány následujícími způsoby:

pořizovací cenou

vlastními náklady

Účtování o zásobách je prováděno periodickým systémem evidence zásob tzv. způsobem A

stanovení úprav hodnot majetku

Odpisové plány dlouhodobého majetku jsou sestaveny podle zákona

č. 563/1991 Sb., o účetnictví a zákona č. 586/1992 o daních z příjmu jako podklad k ohodnocení odpisovaného majetku v jeho používání.

ARÚP odpisuje majetek metodou lineárních rovnoměrných účetních odpisů. Každá složka dlouhodobého majetku je samostatně ohodnocena a zaevidována na inventurní kartu a je rozhodnuto podle charakteru a intenzity předpokládaného užívání o procentní výši ročního odpisu. Výše odpisů je schvalována pro každý rok, přičemž pro rok 2019 jsou platné tyto odpisové sazby:

Kategorie 1	budovy	2%
Kategorie 2	stavby	2%
Kategorie 3	přístroje a zařízení	25 %
Kategorie 4	výpočetní technika	25 %
Kategorie 5	dopravní prostředky	15 %
Kategorie 6	software	20 %
Kategorie 7	ocenitelná práva	50 %

Od roku 2010 tvoří ARÚP opravné položky k pohledávkám v rámci činnosti, která podléhá dani z příjmu. Tvorba těchto položek se řídí zákonem 593/1992 a vnitřní směrnici č. 3/2017.

stanovení devizových kurzů

ARÚP pro přepočet cizí měny na českou měnu používá metodu denního kurzu. Vychází z příslušného kurzu ČNB. Ke konci rozvahového dne se majetek, závazky a pohledávky v cizích měnách přepočtou kurzem ČNB k 31. 12. daného roku a vzniklé kurzové rozdíly se zaúčtují na vrub nebo ve prospěch účtů 545 (náklady) nebo 645 (výnosy), v případě hotovosti na pokladně nebo bankovních účtech se kurzový rozdíl účtuje stejným způsobem.

e)

oceňování finančního majetku

Finanční majetek ARÚP v účetnictví neeviduje.

f)

výnosy a náklady mimořádného objemu

Mimořádný výnos roce 2019 byl za prodej automobilu IVECO Daily ve výši 74 380,17 Kč.

Mimořádný náklad v roce 2019 byla oprava elektroinstalace v budově Letenská, na kterou byla AV ČR poskytnuta dotace ve výši 7 483 510,-Kč.

g)

společník v jiných účetních jednotkách

ARÚP není společníkem v žádné účetní jednotce.

kategorie	Průměrný evidenční počet	Členové řídicích, kontr. nebo jiných orgánů určených statutem, stanovami nebo jinou listinou
0	0,00	
1	40,00	7
2	5,00	
3	60,00	
4	20,00	
5	0,00	
6	0,00	
7	16,00	
8	0,00	
9	0,00	
celkem	141,00	7

q)

odměny členům řídicích, kontrolních orgánů

V roce 2019 byly vyplaceny odměny členům statutárních a kontrolních orgánů ve výši :

224 000,-Kč

r)

účasti členů řídicích, kontrolních nebo jiných orgánů a jejich rodinných příslušníků v osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela v r. 2019 smluvní vztah

ARÚP neuzavřel v roce 2019 žádnou obchodní smlouvu nebo jiné smluvní vztahy s institucemi v souladu s tímto bodem.

s)

výše záloh, úvěrů poskytnutých členům orgánům uvedeným v bodě q)

ARÚP neeviduje v roce 2019 žádné zálohy a úvěry poskytnuté členům orgánů uvedených v bodě q).

t)

způsob zjištění základu daně z příjmu

ARÚP dlouhodobě spolupracuje s daňovým poradcem Ing. Pavlem Kriegsmanem, který odborně posuzuje postup výpočtu daňového základu s uplatněním daňových slev.

Při výpočtu daňového základu je postupováno v souladu se zákonem 586/1992 Sb. zákon o dani z příjmu v aktuálním znění.

u)

významné položky rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty

Přijaté dotace v tis. Kč:

AV ČR	72 238
GAČR	14 046
Ministerstvo kultury	2 533
MŠMT	12 550
TAČR	1 124
Neinvestiční dotace celkem	102 491
AV ČR investiční dotace	3 143

